

Ruimtelijke onderbouwing Geelbroek

Projectnummer: 51001512 / 370203

Referentienummer: NL21-648800269-8169

Datum: 26-10-2021

Ruimtelijke onderbouwing

Ruimtelijke onderbouwing omgevingsvergunning inrichtingsplan Geelbroek

Status: Definitief

Opdrachtgever: Prolander
Gemeente Assen
Postbus 50040
9400 LA Assen

Verantwoording

Titel	Ruimtelijke onderbouwing
Subtitel	Ruimtelijke onderbouwing omgevingsvergunning inrichtingsplan Geelbroek
Projectnummer	51001512 / 370203
Referentienummer	NL21-648800269-8169
Revisie	C01
Datum	26-10-2021

Auteur

[Redacted]

E-mailadres

[Redacted]

Gecontroleerd door

[Redacted]

Paraaf gecontroleerd

[Redacted]

Goedgekeurd door

[Redacted]

Paraaf goedgekeurd

[Redacted]

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Projectgebied	4
1.3	Bestemmingsplantoets	5
1.4	Leeswijzer	6
2	Beleid	7
2.1	Rijksbeleid	7
2.1.1	De Nationale Omgevingsvisie	7
2.2	Provinciaal beleid.....	8
2.2.1	Actualisatie Omgevingsvisie 2018	8
2.3	Gemeentelijk beleid	9
2.3.1	Herijking Strategische toekomstvisie, 2015.....	9
2.3.2	Duurzaamheidsvisie Aa en Hunze 2011	9
2.3.3	Structuurvisie Buitengebied Aa en Hunze 2016.....	10
3	Planbeschrijving	13
4	Omgevingsaspecten	15
4.1	Bodem	15
4.2	Archeologie.....	15
4.3	Ecologie	15
4.4	Stikstof	16
4.5	Water	17
4.6	Verkeer	17
4.7	Geluid	17
4.8	Luchtkwaliteit	17
4.9	Externe Veiligheid.....	18
4.10	Kabels en leidingen	18
5	Conclusie en uitvoerbaarheid	19

Bijlagen

Bijlage 1	Natuurtoets inrichtingsplan Geelbroek
Bijlage 2:	Natuur notitie kappen bomen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De omgeving van Geelbroek verandert. Het gebied wordt daarom deels opnieuw ingericht waardoor het zich verder ontwikkelt tot een aantrekkelijk natuurgebied. Goed voor de flora en fauna en mooi voor inwoners en bezoekers.

Als onderdeel van deze herinrichting wordt een deel van de Geelbroekerweg verplaatst om ruimte te maken voor een nieuwe slenk. De slenk heeft als doel de waterhuishouding binnen het gebied te verbeteren. Deze slenk komt te liggen ter plaatse van de huidige weg. De Geelbroekerweg wordt daarom deels verlegd. Met de verlegging komt de weg weer op haar oorspronkelijk tracé te liggen. Voorliggend document voorziet in een goede ruimtelijke onderbouwing voor de verlegging van de Geelbroekerweg.

Het her in te richten Geelbroek maakt deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en voor een deel van het Natura 2000 gebied Drentsche Aa.

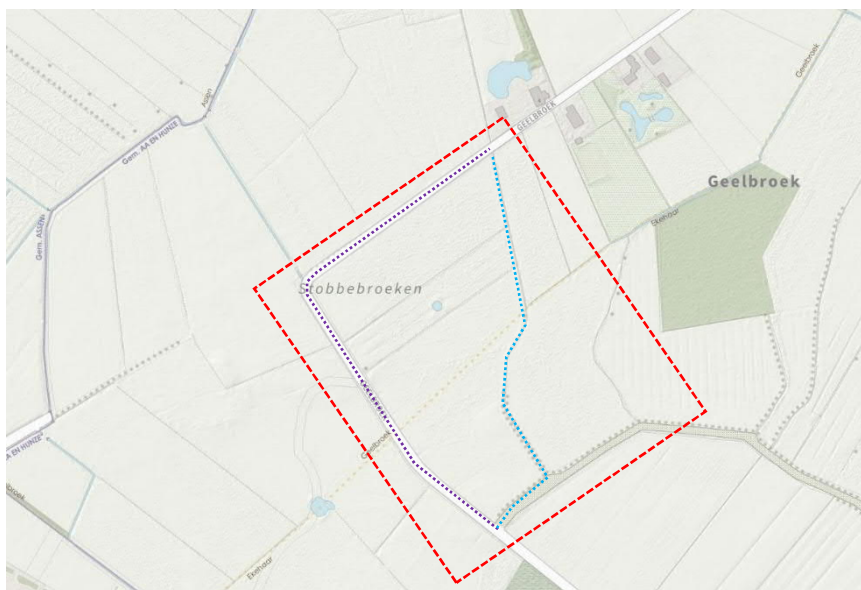
De beoogde maatregelen dragen bij aan:

- de realisering van natuurdoelen uit het provinciaal meerjarenprogramma voor het landelijk gebied;
- het voorkomen van wateroverlast.

De verlegging van de weg past niet binnen het geldende bestemmingsplan 'buitengebied, 2018'. Dit maakt een procedure om af te kunnen wijken van het bestemmingsplan noodzakelijk. Dat kan op grond van artikel 2.12, lid 1 onder a, sub 3 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Bij deze procedure hoort een 'goede ruimtelijke onderbouwing'. Voorliggend document voorziet in deze ruimtelijke onderbouwing.

1.2 Projectgebied

Het projectgebied is gelegen ten zuiden van Assen, nabij het buurtschap Geelbroek. De Geelbroekerweg is een kleine landweg die door een natuurlijke omgeving loopt. Het projectgebied bestaat uit een bocht in de Geelbroekerweg. In figuur 1.1 is de ligging van het projectgebied weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging projectgebied (rood). Huidig tracé Geelbroekerweg (paars), toekomstig tracé (blauw)

1.3 Bestemmingsplantoets

Het projectgebied valt in het vigerende bestemmingsplan 'buitengebied, 2018' gemeente: Aa en Hunze.

Voor het verleggen van de Geelbroekerweg is het noodzakelijk af te wijken van het geldende bestemmingsplan. De nieuwe weg gaat lopen door een gebied dat is bestemd als 'Natuur'. Ter compensatie verandert de bestemming van het oude tracé van de weg van 'Verkeer' naar 'Natuur'. Per saldo zal er dus geen natuur verloren gaan. Een fragment van het vigerende bestemmingsplan is weergegeven in figuur 1.2.

Het gebied heeft daarnaast een zogenaamde gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone – radiotelescoop 2'. De voor 'vrijwaringszone - radiotelescoop 1 en 2' aangeduide gronden zijn mede bestemd voor het tegengaan van bouwwerken en andere werken die mogelijk storingsgevolgen voor de radiotelescoop kunnen veroorzaken. De verlegging van een weg heeft geen storingsgevolgen voor de radiotelescoop.

*Figuur 1.2: Projectgebied Geelbroekerweg, met vigerende bestemmingen (Verkeer en Natuur).
Nieuwe tracé weergegeven in blauw*

1.4 Leeswijzer

Het relevante gemeentelijk beleid voor deze ruimtelijke onderbouwing is in hoofdstuk 2 samengevat. Hoofdstuk 3 bevat de planbeschrijving en gaat in op het ontwerp van de weg. De omgevingsaspecten komen in hoofdstuk 4 aan de orde. Voor verlegging van de weg zijn op grond van het vigerende bestemmingsplan enkele aanvullende vergunningen om werkzaamheden in beschermende dubbelbestemming te kunnen uitvoeren. Deze zijn in hoofdstuk 5 beschreven. Hoofdstuk 5 gaat daarnaast ook in op de uitvoerbaarheid en de procedure.

2 Beleid

2.1 Rijksbeleid

2.1.1 De Nationale Omgevingsvisie

De NOVI biedt een duurzaam perspectief voor de leefomgeving met ambities. In deze NOVI worden de nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortkomende opgaven beschreven.

Er worden vier prioriteiten voor Nederland geformuleerd:

- ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- duurzaam economisch groeipotentieel;
- sterke en gezonde steden en regio's;
- toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Om beleidskeuzes op een heldere en voorspelbare manier te maken, hanteert de NOVI drie afwegingsprincipes, die helpen bij het prioriteren en afwegen van de verschillende belangen en opgaven:

- Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies: in het verleden is scheiding van functies vaak te rigide gehanteerd. Er wordt weer gezocht naar maximale combinatiemogelijkheden tussen functies, gericht op een efficiënt en zorgvuldig gebruik van ruimte;
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal: er moet altijd gekeken worden naar de context van het gebied. Keuzes in verschillende gebieden kunnen daarom verschillen;
- Afwentelen wordt voorkomen: het is van belang dat onze leefomgeving zoveel mogelijk voorziet in mogelijkheden en behoeften van de huidige generatie van inwoners zonder dat dit ten koste gaat van toekomstige generaties.

Toetsing

Het rijk zet in de NOVI in op klimaatadaptatie. Met de verlegging van de Geelbroekerweg wordt ruimte gegeven aan natuurlijke waterberging, door het creëren van de slenk. Dit draagt bij aan de opgave voor klimaatadaptatie. Daarnaast zal het nieuwe tracé van de Geelbroekerweg het oorspronkelijke (historische) tracé van de Geelbroekerweg volgen (figuur 2.1). Hierdoor wordt rekening gehouden met de oorspronkelijke identiteit van het gebied. Het plan sluit hiermee aan bij de ambities uit de NOVI.

Figuur 2.1: Tracé Geelbroekerweg 1960 (bron: Topotijdreis.nl)

2.2 Provinciaal beleid

2.2.1 Actualisatie Omgevingsvisie 2018

In oktober 2018 is de Omgevingsvisie Drenthe 2018 vastgesteld. De Omgevingsvisie Drenthe is een strategisch plan: het geeft de belangen, ambities, rollen, verantwoordelijkheden en sturing weer voor de provincie Drenthe. Het geeft het wenselijke beeld van hoe de provincie er in 2030 uit moet zien.

In de Omgevingsvisie zijn vier wettelijk voorgeschreven provinciale planvormen samengenomen, te weten:

- De provinciale structuurvisie op grond van de Wro;
- Het provinciaal milieubeleidsplan op grond van de Wet milieubeheer (Wm);
- Het regionaal waterplan op grond van de waterwetgeving;
- Het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan op grond van de Planwet verkeer en vervoer.

De Omgevingsvisie beschrijft de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe voor de periode tot 2030, met in sommige gevallen een doorkijk naar de periode erna.

Missie

De missie van de omgevingsvisie is de volgende: “Het waarderen van de Drentse kernkwaliteiten en het ontwikkelen van een bruisend Drenthe, passend bij deze kernkwaliteiten”.

De kernkwaliteiten zijn:

- rust, ruimte, natuur en landschap;
- oorspronkelijkheid;
- naoberschap;
- menselijke maat;
- veiligheid;
- kleinschaligheid (Drentse schaal).

Ruimtelijke ontwikkelingen

De provincie wil ontwikkelingen stimuleren die een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit. Deze kwaliteit zit voor de provincie in het zorgvuldig gebruikmaken van de ruimte, het behouden en waar mogelijk versterken van de kernkwaliteiten en het waarborgen van de kwaliteit van het milieu en de leefomgeving.

Zorgvuldig ruimtegebruik

De provincie wil zorgvuldig omgaan met de beschikbare ruimte in Drenthe. Grootschalige bouwplannen en uitbreidingen in het landelijk gebied, los van bestaande bebouwingslocaties, zijn niet vanzelfsprekend. De provincie vindt dat gemeenten bij nieuwbouwplannen een werkwijze moeten hanteren die leidt tot zorgvuldig ruimtegebruik.

Toetsing

Met voorliggend project wordt een deel van de Geelbroekerweg verlegd. Met de verlegging van de weg komt het tracé te liggen op de oorspronkelijke locatie (figuur 2.1), waardoor de oorspronkelijkheid van het landschap in acht wordt genomen. De verlegging van de weg vindt plaats ten behoeve van natuurontwikkeling. Hiermee is het project passend aan de kernkwaliteiten zoals genoemd in de omgevingsvisie. Voorliggend project is daarmee passend in het provinciale beleid.

2.3 Gemeentelijk beleid

2.3.1 Herijking Strategische toekomstvisie, 2015

De Herijking Strategische toekomstvisie 2025 geeft de ambitie van de gemeente Aa en Hunze weer: Aa en Hunze is een aantrekkelijke woongemeente waar het buitengewoon goed leven en recreëren is, met een levendige, zorgzame en innovatieve samenleving in een robuust landschap. Om dit kracht bij te zetten zijn vier accenten gedefinieerd, waar de gemeente de komende tijd richting aan wil geven.

De accenten zijn:

- bestuur en participatie;
- zorg;
- economie, werk en recreatie;
- voorzieningen en leefbaarheid.

Voor deze ruimtelijke onderbouwing is met name het aspect landschap relevant.

Landschap

Het landschappelijk toetsingskader is uitgewerkt in de notitie Landschappelijke kernkwaliteiten en inrichtingsprincipes Buitengebied Aa en Hunze (2015). Het vertrekpunt hierin is: ontwikkelen met behoud van identiteit. De gemeente hanteert hierbij de 'ja, mits' benadering bij ruimtelijke ontwikkelingsvragen: ruimte voor ontwikkeling, mits dit past in het landschap.

In Aa en Hunze zijn globaal twee landschapstypen te onderscheiden. Het esdorpenlandschap en de veenontginningen. In de veenontginningen is het landschap beduidend opener, maar komen ook enkele beboste percelen voor, met name rondom Gasselternijveen. De verkaveling kent een mathematische structuur.

Specifiek voor het inpassen van wegen bevat de notitie geen inrichtingsprincipes, maar in het algemeen wordt ingezet op ontwikkelingen die passen bij de kenmerken van het landschap en het heersende beeld. Zorgvuldig ruimtegebruik staat centraal. Met de verligging van de Geelbroekerweg wordt ruimte gemaakt voor de ontwikkeling van natuur en komt de weg weer over het oude tracé te lopen. De kenmerken van het landschap worden dus in acht genomen.

2.3.2 Duurzaamheidsvisie Aa en Hunze 2011

De integrale visie op duurzame ontwikkeling is de basis onder de duurzame koers die de gemeente wil varen. Aa en Hunze wil duurzaamheid een richtsnoer laten zijn voor een oriëntatie op een aantrekkelijke toekomst.

Duurzaam landschap

Aa en Hunze heeft een uniek en waardevol landschap. Het landschap bevat veel waardevolle elementen die ook in de toekomst behouden dienen te blijven. Het landschap kent een grote verscheidenheid, deels kleinschalig en afwisselend, deels grootschalig en uitgestrekt. Die afwisseling maakt het mogelijk voor allerlei functies en dagelijkse behoeften een geschikte locatie te vinden. Gestreefd wordt naar een landschap waarin voldoende werkgelegenheid te vinden is. In de landbouw, bosbouw, biomassateelt, recreatie en landschapsbeheer. De band tussen de omgeving en de samenleving wordt erdoor versterkt.

Duurzame recreatie

De recreatie in Aa en Hunze is in sterke mate gericht op het landelijke karakter van de omgeving en een grote rijkdom aan natuurlijke waarden. Bestaande recreatiebedrijven

dienen aandacht te blijven besteden aan de verdere verduurzaming van hun bedrijfsvoering, bijvoorbeeld door zich aan sluiten bij het initiatief van de “Green Key”⁹. Ook worden er kansen gezien voor een verdere ontwikkeling van recreatiebedrijven die zich primair richten op het vermarkten van duurzame recreatie. Gestreefd wordt naar een sterke interactie tussen landbouw, zorg, wonen en werken om gezamenlijk te zorgen voor een optimaal recreatief klimaat. Elk van de partijen draagt daar op haar manier aan bij. De afwisselende en natuurrijke omgeving van Aa en Hunze biedt bij uitstek mogelijkheden voor de verdere ontwikkeling van recreatieve buitensportactiviteiten. In samenwerking met de natuurterreinbeheerders en de agrarische grondgebruikers worden de mogelijkheden benut om een netwerk van grote en kleine wandelpaden, fietsroutes en kanoroutes te ontwikkelen.

Toetsing

Voorliggend plan voorziet in de verlegging van een weg. Hierbij wordt ruimte gegeven aan natuurontwikkeling, wat de recreatieve aantrekkingskracht van het gebied moet vergroten. In het plan wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de waarden in het gebied, zodat de landschappelijke elementen behouden blijven.

2.3.3 Structuurvisie Buitengebied Aa en Hunze 2016

Het plangebied is aangeduid als natuurgebied, daarom toetsen wij het plan aan de natuurparagraaf in de structuurvisie.

Kenschets bestaande natuur

Een belangrijk deel van de gemeente Aa en Hunze is beschermd bos- of natuurgebied. In het stroomgebied van de Drentsche Aa is het grondgebruik voor een groot deel natuur. De natuur is voornamelijk geconcentreerd rondom de beekdalen van de diverse beeklopen en in de zgn. staatsbossen. Daarnaast is er in dit gebied van oudsher ook nog veel grond in gebruik door de landbouw die het meest bepalend is voor de instandhouding van het cultuurlandschap. Op de Hondsrug is de natuur voornamelijk geconcentreerd in en rond de staatsbossen. In het gebied van de veenontginningen is een transformatie gaande naar een meer natuurlijk landschap voor recreatieve, natuur- en woondoeleinden. De natuurontwikkeling voor de realisatie van de EHS⁸) langs het stroomdal van de Hunze is daar op dit moment het meest zichtbare voorbeeld van. De natuurontwikkeling hier geeft goede mogelijkheden voor combinaties met andere functies zoals waterberging en recreatie.

De gemeente zet in op het behoud en versterken van de natuurwaarden in de bestaande, grotere natuurgebieden. Deze bescherming mag echter niet ten koste gaan van de belangen voor landbouw en recreatie. Gestreefd wordt naar een duurzaam evenwicht.

Het stroomgebied van de Drentsche Aa vormt een cultuurhistorisch en landschappelijk zeer waardevol en nog redelijk gaaf gebied. Nergens in Nederland is een beeksysteem van deze omvang zo ongeschonden door de decennia van ruilverkaveling en normalisatie gekomen. Ook de samenhang van het beeksysteem met het omliggende esdorpenlandschap is nog aanwezig op een schaal die in Nederland ook heel bijzonder is. De cultuurhistorische, ecologische en landschappelijke waarden van het gebied worden door alle betrokken overheden onderkend en het behoud ervan is in het ruimtelijk beleid (bestemmingsplannen en visies) vastgelegd.

Nieuwe natuur

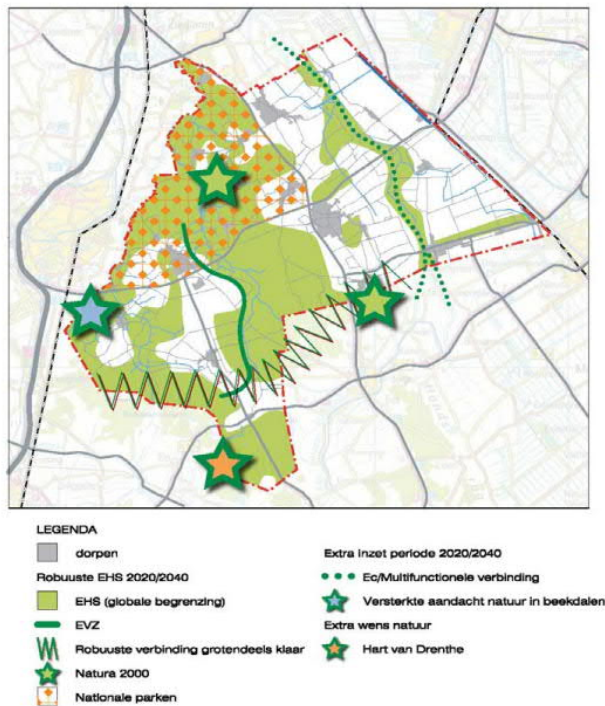
De belangrijkste natuurgebieden en de tussenliggende verbindingen samen vormen de basis van de EHS in het buitengebied van Aa en Hunze. De lange termijn strategie voor het realiseren van de EHS richt zich op het meer robuust maken ervan. Door de natuur in een

robuuste EHS te concentreren, ondervinden andere functies (vooral landbouw en recreatie) hier minder beperkingen van. De provincie is primair verantwoordelijk voor het realiseren van de EHS. In 2013 heeft een herijking van de EHS plaatsgevonden.

Voor bestaande natuurgebieden en de staatsbossen behoeft geen nieuw ruimtelijk beleid te worden geformuleerd: het zijn beheersgebieden waar geen ruimtelijke ingrepen zijn toegestaan. De gemeente wil, in het geval van 'nieuwe natuur' wel een actieve rol spelen bij het opstellen van beheers- en inrichtingsplannen door de eigenaren van deze gebieden. Zo kan zij bijvoorbeeld voorwaarden stellen aan de inrichting van een gebied om een zo goed mogelijke ontsluiting voor toeristisch-recreatieve doeleinden te verkrijgen. Dit geldt ook ten aanzien van het herinrichten van bestaande natuurgebieden. Voor de verdere ontwikkeling van de EHS is het steeds wenselijker om hierin ook de component energie op te nemen (energielandschappen). Door middel van bio-energie kunnen de ruimtelijke basisfuncties met elkaar worden verbonden wat een economische impuls kan geven aan de ontwikkeling van het landelijk gebied.

In het toeristisch-recreatief ontwikkelingsplan Aa en Hunze (TROP, 2009) is opgenomen dat het gewenst is om de recreatieve ontsluiting al in een vroegtijdig stadium mee te nemen bij de plannen voor natuurontwikkeling. Aandachtspunt is dat de recreatieve belangen bij de natuurontwikkeling worden gewaarborgd. Een aantrekkelijk landschap is een van de 'dragers' van toerisme en recreatie en tegelijkertijd zorgt de recreatiesector voor draagvlak voor natuurontwikkeling. Een actieve rol van de gemeente in geval van 'nieuwe natuur' betekent dat de gemeente de recreatiebelangen eerst in goed overleg met de natuurbeherende instanties zal borgen en dat wanneer dat nodig is, zal afdwingen met gebruik van ruimtelijk instrumentarium. Ook de wens om de component energie op te nemen in de verdere ontwikkeling van de EHS noopt tot een actieve rol van de gemeente bij het opstellen van inrichtingsplannen en herinrichtingsplannen voor natuurgebieden.

Aan gemeenten is gevraagd voor te sorteren op de maatregelen die voortvloeien uit de uitwerking voor het provinciaal natuurbeleid binnen de Natura 2000 en EHS begrenzing. Door het opnemen van flexibiliteitsbepalingen (wijzigingsbevoegdheden) wordt hiermee in het bestemmingsplan rekening gehouden. De ontwikkelingsruimte voor natuur in het bestemmingsplan blijft binnen het door Rijk en Provincie vastgestelde beleidskader. De Structuurvisie sluit daarmee aan bij het Collegeprogramma 2014-2018, waarin is opgenomen: "Wij streven niet naar uitbreiding van natuurgebieden met een wettelijke status".

Figuur 2.1: Themakaart ontwikkelingsruimte natuur (plangebied nabij blauwe ster)

Toetsing

Voorliggend project is gelegen in een bestaand natuurgebied. Het plan is om het natuurgebied her in te richten. Voor deze herinrichting is een inrichtingsplan opgesteld, zoals in het gemeentelijke beleid gevraagd wordt. Onderdeel van dit inrichtingsplan is het verleggen van de Geelbroekerweg, om ruimte te geven voor de natuurontwikkeling in de vorm van een slenk. Er gaat met de uitvoering van het project per saldo geen natuur verloren. Het project voldoet hiermee aan het gemeentelijke beleid.

3 Planbeschrijving

Er is een nieuw inrichtingsplan opgesteld voor Geelbroek. Het herin te richten Geelbroek maakt deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en voor een deel van het Natura 2000 gebied Drentsche Aa.

De beoogde maatregelen in het nieuwe inrichtingsplan dragen bij aan:

- de realisering van natuurdoelen uit het provinciaal meerjarenprogramma voor het landelijk gebied. In het kader van het NNN is het doel voor het gebied de ontwikkeling van een 'Natuurlijk boslandschap', in het kader van Natura 2000 geldt als doel het verbeteren van de kwaliteit en vergroten van de oppervlakte van het habitatype Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen);
- het 'bovenstrooms' vasthouden van 180.000 kubieke meter water, wat bijdraagt aan het voorkomen van wateroverlast 'benedenstrooms'.

De belangrijkste voorwaarde om deze doelen te kunnen realiseren is herstel van de natuurlijke waterhuishouding met hogere (grond)waterstanden. Het natuurgebied watert via aan te leggen slenken en de natuurlijke laagtes af naar het noordoosten richting de Ruimsloot. Hierdoor gaat het weer functioneren als onderdeel van het Drentsche Aa-systeem. Om de oostelijke slenk goed te laten functioneren zonder dat het verkeer hiervan hinder ondervindt, wordt een deeltraject van de Geelbroekerweg verlegd. Voorliggend document voorziet in een ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van de verlegging van de Geelbroekerweg.

De huidige ligging van het wegtracé doorkruist op twee plaatsen de slenk; bij handhaving van het huidige tracé zouden daardoor allerlei aanvullende maatregelen nodig zijn om de weg voldoende drooglegging te geven. In de geplande situatie ligt de slenk ongehinderd in het laagste deel en wordt het wegtracé van de Geelbroekerweg aan de oostzijde van de oostelijke slenk gelegd. Het bestaande asfalt wordt verwijderd en het zandlichaam wordt deels verlaagd en deels verwijderd. Er komen een kleine parkeerplaats voor bezoekers (hoek Esweg-Geelbroekerweg) en 2 veeroosters in de Geelbroekerweg, één bij een nieuwe parkeerplaats en één bij het Geelbroek, zodat het vee de Geelbroekerweg binnen het natuurgebied kan oversteken. Het zand van het oude wegtracé wordt hergebruikt voor het ophogen van de nieuwe weg. Een deel van de beplanting langs het oude tracé wordt verwijderd. Langs het nieuwe tracé wordt de beplanting versterkt.

Onderstaande afbeelding toont de toekomstige situatie.

Figuur 3.1: Toekomstige ligging Geelbroekerweg in groen

4 Omgevingsaspecten

4.1 Bodem

Uitgangspunt van een goede ruimtelijke ordening is dat de bodemkwaliteit geschikt is voor de beoogde bestemming en de daarin toegestane gebruiksvormen. Dit betekent dat het aspect bodemkwaliteit voor vrijwel alle nieuwe ontwikkelingen, die met ruimtelijke plannen mogelijk worden gemaakt, onderzocht moet worden.

Een weg betreft geen milieugevoelige functie. Voorliggend project voorziet in de verlegging van de Geelbroekerweg. Derhalve hoeft het aspect bodem niet onderzocht te worden. Het aspect bodem vormt daarmee geen belemmering voor voorliggend project.

4.2 Archeologie

De belangrijkste wettelijke basis voor het behoud van het erfgoed is de Erfgoedwet. Hierin is onder meer het Verdrag van Malta geïmplementeerd. Relevant is dat wanneer de bodem wordt verstoord, archeologische resten intact moeten blijven (in situ). Wanneer dit niet mogelijk is, worden archeologische resten opgegraven en elders bewaard (ex situ).

De gemeente is verplicht om rekening te houden met de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden in de bodem. Het projectgebied heeft volgens het geldende bestemmingsplan geen archeologische dubbelbestemming. Een archeologisch onderzoek wordt dan ook niet noodzakelijk geacht. Het aspect archeologie vormt geen belemmering voor voorliggend project.

4.3 Ecologie

In het kader van de Wet natuurbescherming moet voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen worden onderzocht of er sprake is van effecten van de voorgenomen werkzaamheden op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland (NNN), natuurreservaten en andere in bestemmingsplannen aangeduide natuurgebieden. De soortbescherming valt net als Natura-2000 onder de Wet Natuurbescherming.

Om de gevolgen van de wegverlegging op de aanwezig flora en fauna in beeld te brengen is een Natuurtoets uitgevoerd (bijlage 1). Het onderzoek maakt de effecten op de beschermde gebieden en soorten inzichtelijk.

Met betrekking tot de soortenbescherming kan het volgende worden geconcludeerd:

- Er zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen;
- De meeste activiteiten tasten geen habitat (foerageergebied/vliegroute/verblijf) aan voor mogelijk voorkomende vleermuizen en hebben dus geen negatief effect. Voor de te kappen bomen langs de te verleggen Geelbroekerweg geldt dat hier aanvullend onderzoek dient plaats te vinden;
- De werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op de beschermde das en steenmarter;
- Voor de beschermde amfibieën (heikikker, poelkikker, alpenwatersalamander) geldt dat deze mogelijk in het plangebied voorkomen en op betreffende locaties gewerkt dient te worden conform een ecologisch werkprotocol;

- Voor broedvogels geldt dat verstoring voorkomen dient te worden. De werkzaamheden dienen bij voorkeur buiten de broedperiode (half maart tot begin augustus) uitgevoerd te worden, tenzij aangetoond is dat geen broedende vogels aanwezig zijn binnen de verstoringafstand. De te kappen bomen langs de te verleggen Geelbroekerweg dienen aanvullend te worden gecontroleerd op aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten;
- Er zijn geen beschermde vissen en vlinders in het plangebied aangetroffen;
- De waargenomen (zwaar beschermde) gevleete witsnuitlibel ondervindt geen negatieve effecten van de ingrepen;
- Voor eventuele passerende zoogdieren en amfibieën geldt dat de zorgplicht in acht dient te worden genomen tijdens de werkzaamheden.

Met betrekking tot de gebiedsbescherming wordt het volgende geconcludeerd: De herinrichting, het creëren van hoogwaardige natuur en vernatting van het gebied, leidt niet tot negatieve effecten op de NNN/EHS. Ook zijn geen negatieve effecten ten gevolge van verstoring op Natura 2000 gebied Drentsche Aa te verwachten, mits bepaalde werkperiodes in acht worden genomen (zie aanbevelingen en H4.3.6). Wel kunnen de werkzaamheden leiden tot extra stikstofuitstoot. Om te kunnen bepalen of deze stikstofdepositie schadelijk is of niet wordt aanbevolen een PAS-berekening (Aerius) uit te voeren. Dit onderwerp wordt verder toegelicht in paragraaf 4.4.

Uit de inventarisaties blijkt dat de (kleine) wijzigingen van het inrichtingsplan Geelbroek t.o.v. 2010 geen grote verandering in uitgangspositie voor de natuur zal hebben. Door de wijziging in wetgeving is de beschermingsstatus van een aantal voorkomende soorten verdwenen of omlaag gegaan. De activiteiten hebben tot doel om op termijn tot een verbetering / uitbreiding van het areaal aangewezen habitattypen te komen.

Natuur notitie kappen bomen

Ten behoeve van het inrichtingsplan en de herinrichting van Geelbroek worden op een drietal plaatsen bomen gekapt. Op 21 februari 2018 heeft een controle plaatsgevonden op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en holtes die in gebruik kunnen zijn als vleermuisverblijf (bijlage 2).

Voor de bomen voor en na de bocht tussen Geelbroekerweg en Geelbroek was in eerste instantie, uitgaande van volledige kap, de conclusie dat uitvoering van een onderzoek conform het vleermuisprotocol noodzakelijk is om vast te stellen of de holte in de berk in gebruik is als vleermuisverblijf en of sprake is van een vliegroute voor vleermuizen. Later is gebleken dat slechts een derde deel van de bomen op dit traject gekapt gaat worden. Ook is het mogelijk rekening te houden met de waarde voor vleermuizen. Bij de keuze van de te kappen bomen is leidend dat negatieve effecten op vleermuizen worden voorkomen. Dit betekent dat de boom waarin de holte aanwezig is niet gekapt wordt en de te kappen bomen zodanig worden verdeeld over het traject dat een mogelijke vliegroute niet wordt onderbroken. Omdat de mogelijke functies voor vleermuizen zo in stand blijven, is een vleermuisonderzoek niet noodzakelijk.

4.4 Stikstof

Voorliggend project voorziet in de verlegging van de Geelbroekerweg. Op 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering ingegaan. In deze wet is een bouwvrijstelling opgenomen voor de aanleg of bouw van onder andere woningen, utiliteitsbouw, energieprojecten en activiteiten in de grond-, weg- en waterbouw en de sloop van bouwwerken. Dit betekent dat er geen stikstofonderzoek noodzakelijk is voor de aanlegfase van de verlegging van de Geelbroekerweg.

Tevens in de gebruiksfase zijn wij van mening dat een dergelijke berekening bij voorbaat resulteert in een uitkomst van 0,00 mol N/ha/jaar toename als gevolg van het planvoornemen. De Geelbroekerweg is in de huidige situatie een doorgaande weg tussen het buurtschap Geelbroek en Hooghalen/Amen. De gedeeltelijke verlegging van de Geelbroekerweg leidt niet tot een toename van verkeersbewegingen. De route wordt in meters niet korter of langer door de verlegging.

Door de uiteindelijke aanleg van veeroosters, het plaatsen van waarschuwborden en een hekwerk met klaphek in de bermen wordt de weg dermate (visueel) onaantrekkelijk gemaakt dat hoofdzakelijk bestemmingsverkeer van de Geelbroekerweg gebruik zal maken. Het aantal verkeersbewegingen zal hierdoor in beperkte mate afnemen.

Het aspect stikstof vormt geen belemmering voor voorliggend plan.

4.5 Water

Voor het verleggen van de Geelbroekerweg is reeds een watervergunning verleend. Voor het verlenen van de watervergunning is onderbouwd dat het planvoornemen geen negatief effect heeft op de waterhuishouding. Daarnaast heeft er voor de watervergunning overleg met het waterschap plaatsgevonden.

Het aspect water is hiermee voldoende behandeld en vormt geen belemmering voor voorliggend plan.

4.6 Verkeer

Zoals in het voorgaande beschreven (paragraaf 4.4) is het doel van de verlegging van de weg ruimte te maken voor een slenk en niet het mogelijk maken van extra verkeer of het bevorderen van de doorstroming. De Geelbroekerweg is in de huidige situatie een doorgaande weg tussen het buurtschap Geelbroek en Hooghalen/Amen. De gedeeltelijke verlegging van de Geelbroekerweg leidt niet tot een toename van verkeersbewegingen. De route wordt in meters niet korter of langer door de verlegging. In de toekomstige situatie zal hoofdzakelijk bestemmingsverkeer van de Geelbroekerweg gebruik zal maken

Het aspect verkeer vormt daarmee geen belemmering voor voorliggend plan.

4.7 Geluid

Het veranderen van het profiel van een weg valt onder de definitie van een wijziging op of aan een weg, zoals bedoeld in de Wet geluidhinder. Voordat deze wijziging mag worden doorgevoerd, moet eerst worden onderzocht of hierdoor geen onaanvaardbare toename van de geluidbelasting optreedt.

Voorliggend project voorziet in de verlegging van een weg. Met het verleggen van de weg wordt, zoals hierboven beschreven, geen toename in verkeer verwacht. Door de verlegging zal de weg ook niet dicht bij de bestaande hindergevoelige functies (woningen) komen te liggen. Het is daarmee uit te sluiten dat voorliggend project een geluidstoename veroorzaakt op omliggende hindergevoelige functies. Het aspect geluid vormt daarmee geen belemmering.

4.8 Luchtkwaliteit

Door de voorgenomen verlegging van de Geelbroekerweg neemt de intensiteit van het verkeer niet toe en verandert de rijsnelheid niet. Ook zal de verlegging van de weg de congestie niet nadelig beïnvloeden. Dit maakt dat de voorgenomen wijzigingen geen

nadelige gevolgen zullen hebben voor de lokale luchtkwaliteit. De geprognosticeerde concentratie NO₂ voor het peiljaar 2019 bedraagt 12 tot 14 mg/m³. Dit is ruimschoots minder dan de wettelijke grenswaarde voor NO₂. Ook de concentraties fijnstof en ultrafijnstof liggen ruimschoots onder de wettelijke grenswaarden. Daarmee is de wegverlegging inpasbaar binnen het kader van de Wet milieubeheer.

4.9 Externe Veiligheid

Het beoordelingskader externe veiligheid richt zich met name op het handelen met en het transport van gevaarlijke stoffen en kan naar risicobron grofweg als volgt ingedeeld worden:

1. inrichtingen waar risicovolle activiteiten plaatsvinden;
2. buisleidingen;
3. vervoer over weg, water of spoor.

In het veiligheidsbeleid wordt gewerkt met afstanden of gebieden. Daarbij zijn drie basisbegrippen van belang, te weten:

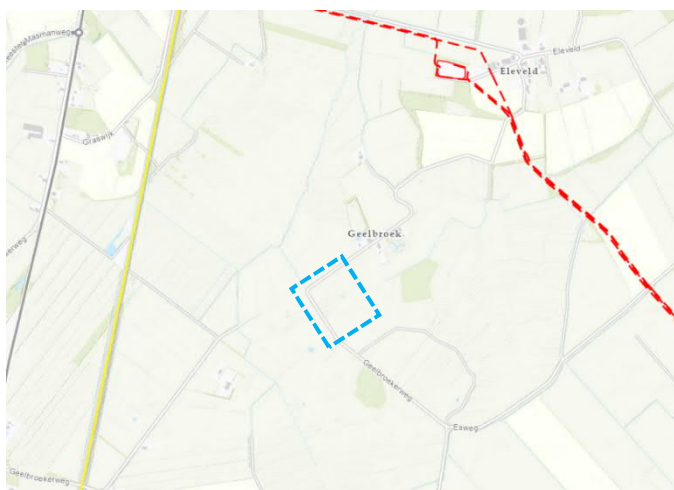
- PR-gebied: gebied waar plaatsgebonden risiconormen (PR) gelden en getoetst moeten worden;
- Invloedsgebied: gebied waar beoordeling en verantwoording van het groepsrisico (GR) nodig is;
- Plasbrandaandachtsgebied: het gebied (PAG) waarin rekening gehouden moet worden met de effecten van een plasbrand.

Inventarisatie risicobronnen

Bij de inventarisatie van de risicobronnen die in de omgeving van het projectgebied aanwezig zijn, is gebruik gemaakt van de nationale risicokaart (<http://risicokaart.nl>). Een actuele uitsnede is in figuur 4.1 gegeven.

Het projectgebied ligt niet nabij inrichtingen waar risicovolle activiteiten plaatsvinden, wel ligt het om ca. 1 km afstand nabij buisleidingen en transportroutes gevaarlijke stoffen.

Het verleggen van een weg heeft geen effect op het plaatsgebonden risico. Een verantwoording van het groepsrisico is niet nodig.

Figuur 4.1: Uitsnede nationale risicokaart, projectgebied blauw (11-10-2021)

4.10 Kabels en leidingen

In het plangebied liggen geen leidingen waarmee rekening dient te worden gehouden bij de uitvoering van de werkzaamheden.

5 Conclusie en uitvoerbaarheid

Conclusie

In voorgaande hoofdstuk is gebleken dat de verlegging van de Geelbroekerweg niet in strijd is met vigerend gemeentelijk beleid. De verlegging van de weg biedt kansen voor natuurontwikkeling. Met de verlegging van de weg wordt geen ruimte geboden voor extra verkeersbewegingen, waardoor de impact minimaal is.

Ten aanzien van de omgevingsaspecten ontstaan tevens geen negatieve effecten. Hiermee is sprake van goede ruimtelijke ordening bij de afwijking van het bestemmingsplan buitengebied.

Financiële uitvoerbaarheid

Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan dient op grond van artikel 3.1.6 eerste lid, sub f van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) onderzoek plaats te vinden naar de (economische) uitvoerbaarheid van het plan.

Voor de investeringskosten voor de maatregelen in Geelbroek is vanuit diverse bronnen financiering aanwezig, waaronder subsidies. In totaal wordt het project voor de helft gefinancierd door de EU (ELFPO) en voor de helft door de provincie Drenthe. Het plan is daarmee financieel uitvoerbaar.

Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In diverse bijeenkomsten zijn belanghebbenden betrokken en geïnformeerd. Het inrichtingsplan is via een informatiebijeenkomst publiek bekend gemaakt. Hierbij zijn de (gewijzigde) planmaatregelen, de planning en de inspraakmomenten aan bod gekomen. Via de website wordt nieuws over Geelbroek gedeeld met belangstellenden. Voorafgaand aan de uitvoering zal een inloopbijeenkomst worden georganiseerd waarbij wordt ingegaan op de uitvoeringsplanning, overlastsituaties bij uitvoering, inloop-/aanspreekpunt etc.

Met een groep lokaal betrokkenen is overleg gevoerd specifiek over het verleggen van de Geelbroekerweg en met een andere groep betrokkenen zijn de wensen voor recreatief medegebruik geïnventariseerd.

Bijlage 1 Natuurtoets inrichtingsplan Geelbroek

Rapport

Projectnummer: 357533
Referentienummer: 357533
Datum: 19-01-19

Natuurtoets inrichtingsplan Geelbroek

Definitief

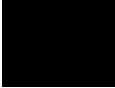

Verantwoording

Titel	Natuurtoets inrichtingsplan Geelbroek
Subtitel	
Projectnummer	357533
Referentienummer	357533
Revisie	0
Datum	19-01-18

Auteur(s)	
E-mailadres	

Gecontroleerd door	
Paraaf gecontroleerd	

Goedgekeurd door	
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Plangebied.....	4
1.3	Hydrologie.....	5
1.4	Voorgenomen activiteiten	5
1.5	Opbouw rapport	6
2	Toetsingskader	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Gebiedsbescherming: Wet natuurbescherming en NNN/EHS-beleid	7
2.3	Soortenbescherming: Wet natuurbescherming	8
3	Resultaten inventarisatie	9
3.1	Werkwijze	9
3.2	Resultaten.....	9
3.2.1	Natura 2000 en NNN/EHS	9
3.2.2	Flora.....	9
3.2.3	Fauna.....	11
4	Effectafweging	14
4.1	Voorgenomen activiteiten en effecten	14
4.2	Afweging Natura 2000-gebied en NNN/EHS.....	17
4.3	Afweging beschermde soorten	18
4.3.1	Inleiding.....	18
4.3.2	Flora.....	18
4.3.3	Fauna.....	20
5	Conclusies en aanbevelingen	22
5.1	Conclusies	22
5.2	Aanbevelingen	23
	Bronnen	24
	Bijlage 1 Toelichting toetsingskaders	25
	Bijlage 2 Verspreidingskaart broedvogels KNNV Assen	28

1.3 Hydrologie

Huidige situatie hydrologie

De huidige (referentie) situatie zoals beschreven in de natuurtoets uit 2010 is nauwelijks gewijzigd. Dit blijkt uit het geactualiseerde hydrologisch onderzoek (Hydrologisch onderzoek Geelbroek 2017). In de huidige situatie zakt het grondwater binnen het plangebied te ver weg, waardoor de standplaatscondities voor waardevolle vegetaties weinig worden aangetroffen. Er is in het dal meestal sprake van vrij lage kwelintensiteiten. De kwel voedt vooral de sloten en is waarschijnlijk vooral lokaal. Dit is terug te zien in de verspreiding van planten met een indicatiewaarde voor de waterkwaliteit van het grondwater, zoals onder andere kwel. Plaatselijk is de kwel sterker en is het goed mogelijk dat het kwelwater afkomstig is van (sub)regionale systeem.

Huidige situatie bodem, geologie en grondwatertrappen

In de ondergrond is nagenoeg overal, ook in de dalen, keileem aanwezig. De dikte van die keileem varieert sterk. Mogelijk vertoont het keileem plaatselijk gaten. Boven het keileem bevindt zich zand van de formatie van Twente en daarboven in de dalen moerig materiaal. De meest voorkomende grondwatertrappen op de hogere terreindelen zijn V en V* en in de lagere delen III.

1.4 Voorgenomen activiteiten

De maatregelen dragen bij aan de realisering van natuurdoelen uit het provinciaal meerjarenprogramma voor het landelijk gebied. Een van de voornaamste doelen van het landinrichtingsproject is herstel van het hydrologisch systeem. Voor het herstel van het hydrologisch systeem worden binnen het natuurgebied perceelssloten en hoofdwatgangen gedempt of verondiept. Doel hiervan is herstel van grondwaterstanden en grondwaterstromingen. Daarbij wordt er rekening gehouden met de drooglegging van de aanliggende landbouwpercelen, wegen en bebouwing. Er zal dus sprake zijn van een gescheiden afwatering van het natuurgebied en de landbouwgronden. Het natuurgebied zal in de nieuwe situatie via natuurlijke hoogteverschillen afwateren richting de ruimsloot naar het noordoosten. Deze natuurtoets is nodig omdat bij de herinrichting van het plangebied kans is op schade aan en/of verstoring van beschermde natuurwaarden. In het kader van de Wet Natuurbescherming worden de effecten van de herinrichting getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen en –soorten van het Natura 2000 gebied Drentsche Aa en aan het toetsingskader voor soortenbescherming. In deze natuurtoets wordt op basis van bestaande informatie en aanvullend veldonderzoek een inschatting gemaakt van de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijke relaties die er liggen met de omgeving. De natuurtoets geeft inzicht in de noodzaak tot het (opnieuw) aanvragen van een ontheffing en / of een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming, NNN-toetsing dan wel de noodzaak tot het uitvoeren van nadere inventarisaties of effectbeoordelingen. De natuurtoets vormt daarmee de basis voor eventuele verdere procedures of vervolgonderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur.

De activiteiten die plaats gaan vinden bestaan uit:

- Herprofilering van sloten
- Aanleg nieuwe kaden
- Sloten dempen
- Uit te graven slenken
- Nieuwe sloten aanleggen

- Verwijderen bosschage
- Aanleggen (zand) pad
- Verplaatsen Geelbroekerweg
- Sloten omvormen tot greppels
- Aanleg kleine parkeerplaats

Een compleet overzicht en beschrijving van de werkzaamheden met bijbehorende locaties is weergegeven in H4.1: Voorgenomen activiteiten en effecten (figuur 4.1.1).

1.5 Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 is een overzicht gegeven van de wetgeving voor flora en fauna. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de resultaten van de inventarisatie, waarna in hoofdstuk 4 de mogelijke effecten van de werkzaamheden op de flora en fauna in het licht van de wet- en regelgeving worden beoordeeld en eventuele mitigerende maatregelen worden beschreven. Hoofdstuk 5 ten slotte bevat de conclusies en aanbevelingen.

2 Toetsingskader

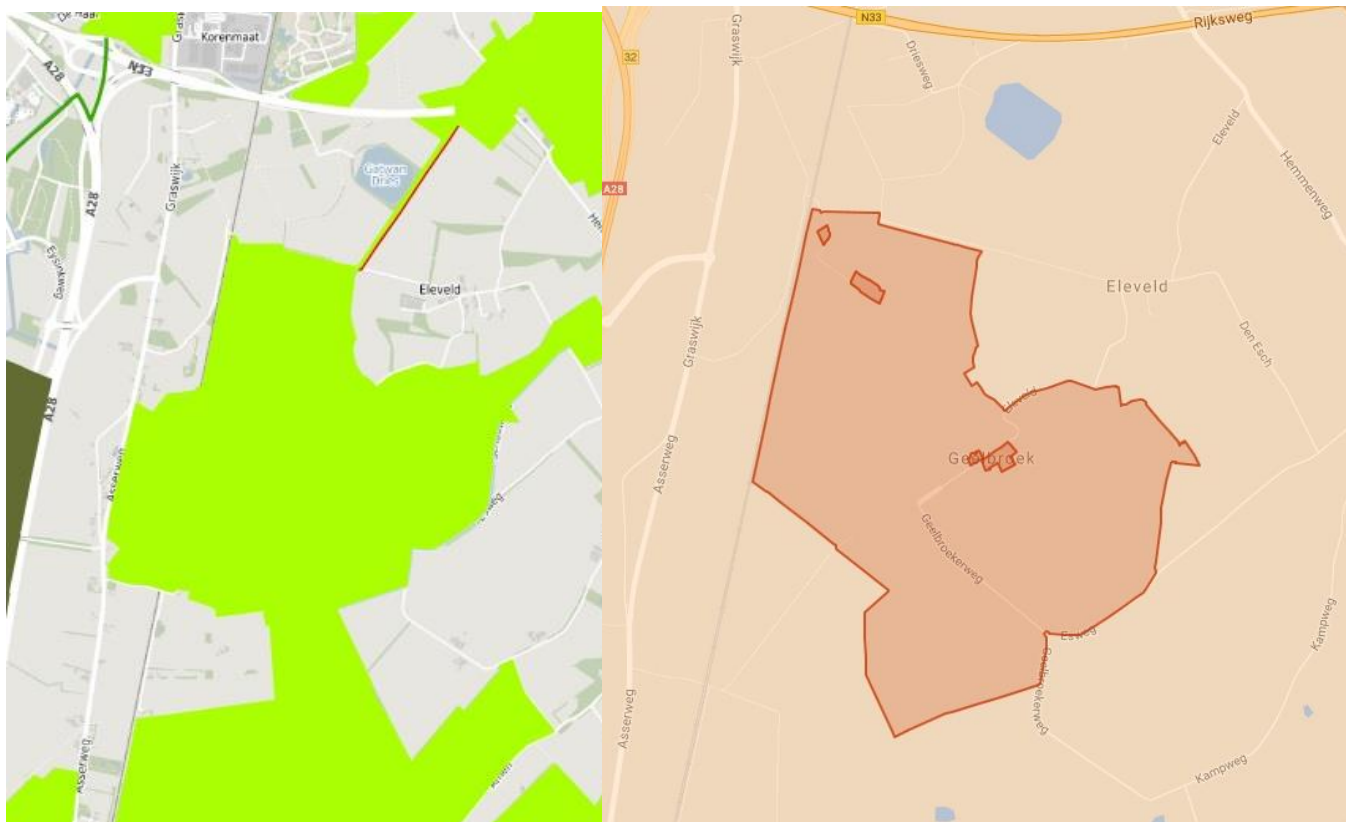
2.1 Inleiding

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze heeft de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet vervangen. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden (vervangt Natuurbeschermingswet 1998)
 - Soorten (vervangt Flora- en faunawet)
- Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) en eventueel gebieden buiten het NNN zoals bijvoorbeeld weidevogelleefgebieden en akkervogelgebieden

2.2 Gebiedsbescherming: Wet natuurbescherming en NNN/EHS-beleid

Het plangebied ligt in zowel de NNN/EHS als in Natura 2000 gebied (Drentse Aa). In figuur 2.1. zijn de begrenzingen aangegeven van de NNN en Natura2000 gebieden, waarbij de begrenzing van het Natura 2000 deelgebied overeenkomt met het plangebied.

Figuur 2.1 Plangebied NNN (links, groen) en begrenzing Natura 2000 (rechts, donkerrood)

Het toetsingskader voor Natura 2000-gebied en een toelichting op het NNN is beschreven in bijlage 1.

2.3 Soortenbescherming: Wet natuurbescherming

De bescherming van de Nederlandse flora en fauna is per 1 januari 2017 opgenomen in de Wet natuurbescherming. Het toetsingskader is ten opzichte van de tot eind 2016 geldende Flora-en faunawet gewijzigd en wordt toegelicht in bijlage 1.

3 Resultaten inventarisatie

3.1 Werkwijze

Voor een overzicht van de huidige natuurwaarden in en nabij het plangebied zijn de gegevens gebruikt vanuit de te actualiseren natuurtoets uit 2010 aangevuld met een actueel bronnenonderzoek en een oriënterend veldbezoek.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te krijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten en gebieden in het plangebied. Hierbij maken we vooral gebruik van gegevens van Ndff (nationale databank flora en fauna) en het onderzoek uit 2010, karteringsgegevens Staatsbosbeheer (bijlage 2) en eventueel overige (digitale) databases.

Veldbezoek

Naast de beschikbare gegevens van het bronnenonderzoek en de eerder uitgevoerde natuurtoets is op donderdag 21 september 2017 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd door mevr. R. Klous en dhr. G. Zeephat. Het doel van het veldbezoek is de beoordeling van de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten en het interpreteren van de inventarisatiegegevens uit het bronnenonderzoek en de eerder uitgevoerde natuurtoets. Tijdens het veldbezoek was het circa 14 °C in de ochtend oplopend tot circa 20 °C in de middag. Het was zonnig met een enkele wolk en er stond weinig wind.

3.2 Resultaten

3.2.1 Natura 2000 en NNN/EHS

Het plangebied ligt zowel in Natura 2000 gebied als in de NNN/EHS. De werkzaamheden dienen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet en het NNN/EHS beleid.

3.2.2 Flora

Het gebied Geelbroek is aangewezen voor twee habitattypen. Dit en het voorkomen van deze habitattypen zijn ongewijzigd ten opzichte van 2010 en het betreft:

Het habitatype **H9160A eikenhaagbeukenbossen, hogere zandgronden** komt op kleine schaal voor op bodems waarin potklei en/of keileem voor een slecht waterdoorlatende laag zorgen en zijn over het algemeen deels matig en deels goed ontwikkeld. In het plangebied wordt het bosje Bloemendaal tot dit habitatype gerekend. De doelstelling voor dit habitatype in het kader van Natura 2000 is uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit van de eikenhaagbeukenbossen.

Het habitatype **H91E0C vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)** wordt aangetroffen op jonge, voedselrijke en basenrijke bodems die een groot deel van het jaar vochtig zijn, in de directe nabijheid van (bron)beken en riviertjes. Broekbossen met zowel Elzenzegge als Moerasvaren komen voor in Drenthe. Ze zijn deels tot het Elzenzegge-Elzenbroek, deels tot het Moerasvaren-Elzenbroek te rekenen. In dit gebied kunnen beekdal-elzenbroeken gevonden worden op plaatsen met (basenrijke) kwel. In het plangebied kan het Amerboschstuk, langs de Geelbroekerweg, gerekend worden tot dit habitatype. Voor dit habitatype geldt de doelstelling uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit. In het Amerboschstuk is een vegetatiezonering aanwezig. Er zijn

soorten te vinden van zowel het Elzenzegge-Elzenbroekbos (*Carici elongatae-Alnetum*) als van het Moerasvaren-Elzenbroek (*Thelypterido-Alnetum*). Deze mengvorm komt op meer plaatsen in Nederland voor. De bodem van het Amerboschstuk bestaat grotendeels uit een dobbe met daar om heen moerige eerdgronden met keileem dicht onder de oppervlakte.

Vanuit het actuele bronnenonderzoek zijn geen waarnemingen beschreven van beschermde soorten binnen het plangebied (Ndff, laatste 5 jaar).

De beschermde soorten die in 2010 zijn aangetroffen en waarvan de beschermde status sinds 1 januari 2017 onder de nieuwe Wet Natuurbescherming is komen te vervallen zijn: stengelloze sleutelbloem (bosje Bloemendaal), grasklokje (in deel de Weilanden), zwanebloem (in deel gebieden de Weilanden) en veelvuldig de dotterbloem (deelgebied Geelbroek).

Tijdens het veldbezoek zijn eveneens geen beschermde soorten flora en fauna aangetroffen. Bij deelgebied Geelbroek zijn naast de Rode lijst soort kardinaalsmuts (thans niet bedreigd) veel algemeen voorkomende soorten waargenomen zoals: varen, smeerwortel, perzikkruid, zomprus en wilgenroosje. Het wandelpad over de Es loopt tussen de eikenbomen, essen en wilgen door. Tevens waren er lokaal behoorlijke dichtheden met brandnetel aanwezig. Dit duidt op een relatief voedselrijke bodem.

Bosje Bloemendaal bestaat voornamelijk uit de boomsoorten eik en beuk. Overige waargenomen vegetatiesoorten zijn o.a. de algemeen voorkomende hедера, grassen, zegges, bramenstruiken en aan de randen op een aantal locaties hoge dichtheden brandnetel. Opvallend is dat het gebied behoorlijk nat is en dat er plaatselijk water op het maaiveld staat.

In het bosje aan de Geelbroekerweg is sprake van een hoge waterstand. De gaten van omgevallen bomen zijn gevuld met oppervlakte water. In de sloot rondom het bosje is de gele lis waargenomen en in het bos zelf zijn diverse soorten aangetroffen zoals de Rode lijst soort wolfsfoot (thans niet bedreigd). In de berm tussen de weg en het bosje is o.a. rolklaver waargenomen.

De sloot die momenteel naast het te verleggen deel van de Geelbroekerweg loopt wordt gedempt (activiteit 9 uit paragraaf 1.4). Bij het veldbezoek bleek dat het gaat om een sloot van maximaal 0,5 m breed met algemeen voorkomende vegetatie zoals watermunt, wilgenroosje, brandnetel, riet en zuring. De sloot komt uit in een andere sloot. In deze te verondiepen sloot zijn algemene soorten zoals kleine en grote watereppe, riet, kroos en grote lisdodde aangetroffen.

Ter plaatse van een aantal geplande slenken (activiteit nr. 4) is momenteel nog (natte) paardenweide aanwezig. Er zijn dan ook typerende soorten als pitrus en brandnetel te vinden.

In het gebied waar de middeleeuwse begreppeling aanwezig is staat het water in de huidige situatie hoog. Ter plaatse waargenomen soorten zijn o.a. algemene soorten als paardenstaart, pitrus, riet en speerdistel.

In het zuiden van het plangebied bestaan veel percelen nog uit intensief gebruikt agrarische landerijen. In de sloten tussen de percelen en langs de paden staan o.a. plantensoorten als

smeewortel, duizendblad, grasklokje, heide, perzikkruid, rolklaver, pitrus, valeriaan, braam, watermunt en smalle weegbree. Grasklokje was in 2010 nog licht beschermd onder de F&F wet, maar is thans niet meer beschermd.

Karteringsgegevens van Staatsbosbeheer laten waarnemingen zien van o.a. de Rode lijst soorten (thans niet bedreigd) gewone dotterbloem, grote boterbloem, holpijp kleine watereppe, moeraszegge, snavelzegge en veldrus binnen het plangebied.

3.2.3 Fauna

Vleermuizen

Zowel uit de oudere gegevens als uit het actuele bronnenonderzoek blijken nauwelijks waarnemingen van vleermuizen in het gebied. Wel zijn in 2007 de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger waargenomen. Daarnaast is het plangebied vanwege de afwisseling van aanwezige structuren van bomen en opener gebieden potentieel geschikt als leefgebied voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

Uit de oude gegevens blijkt geen aanwezigheid van beschermde overige zoogdieren in het plangebied. Recente gegevens van Staatsbosbeheer laten waarnemingen zien van de das en steenmarter bij het (alluviale) bosje aan de Geelbroekerweg. Voor zover bekend zijn geen dassenburchten aanwezig binnen het plangebied en gezien de waterstand ook niet te verwachten en gaat het om foeragerende individuen. Ook verblijfplaatsen van steenmarter kunnen worden uitgesloten omdat er geen bebouwing aanwezig is in het her in te richten plangebied. Uit het bronnenonderzoek (Ndff, laatste 5 jaar) blijkt dat er diverse zoogdieren voorkomen in het plangebied zoals de vrijgestelde soorten haas, konijn, ree, veldmuis en vos. De waargenomen hermelijn is vrijgesteld in de provincie Drenthe, maar heeft geen vaste verblijfplaatsen (ruimtes tussen rotsen, oude hopen of holle bomen) binnen het plangebied die verloren kunnen gaan. In het bosje Bloemendaal is tijdens het veldbezoek de vrijgestelde soort ree aangetroffen.

Amfibieën en reptielen

In de rapportage van 2010 is beschreven dat in Drenthe en de omgeving van het plangebied diverse soorten beschermde amfibieën en reptielen voorkomen. Zo zijn destijds het voorkomen in de omgeving en de biotoopeisen van de nationaal beschermde alpenwatersalamander, adder en de Europees beschermde heikikker en poelkikker beschreven. In het actuele bronnenonderzoek en het veldbezoek zijn deze soorten niet waargenomen in de omgeving van het plangebied. Wel is de algehele indruk van het grootste deel van het gebied dat niet meer intensief agrarisch gebruikt wordt, dat het nat is en dus mogelijk geschikt habitat voor deze soorten biedt. Tijdens het veldbezoek is de algemeen voorkomende bruine kikker veelvuldig waargenomen.

Vogels

In 2010 zijn de grauwe klauwier en de watersnip behandeld als kwalificerende soorten voor Natura 2000-gebied Drentsche Aa door vermelding in het concept aanwijzingsbesluit uit 2009. In 2013 is het definitieve aanwijzingsbesluit gepubliceerd waarin de grauwe klauwier en de watersnip niet meer specifiek zijn benoemd.

In 2010 zijn een aantal soorten aangetroffen met jaarrond beschermde nesten zoals o.a. torenvalk, sperwer en buizerd. Verder zijn de volgende soorten waargenomen binnen het plangebied: grote bonte specht, kleine bonte specht, groene specht (Rode lijst, kwetsbaar), watersnip (Rode lijst bedreigd), grutto (Rode lijst, gevoelig), wulp en tureluur (Rode lijst, gevoelig).

Alle vogels zijn beschermd in de broedperiode. Uit het bronnenonderzoek (Ndff, laatste 5 jaar aangevuld met waarnemingen van de KNNV Assen (via Staatsbosbeheer) uit 2016 (bijlage 2) blijkt dat er veel vogels in het gebied voorkomen waaronder de rode lijst soorten: blauwe kiekendief, boerenwaluw, boomvalk, gele kwikstaart, graspieper, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, huismus, kerkuil, klapekster, kneu, koekoek, kramsvogel, kwartelkoning, paapje, patrijs, ransuil, ringmus, slechtvalk, snor, spotvogel, tureluur, veldleeuwerik, watersnip en de wielewaal.

De waargenomen typerende soorten voor het habitatype 'Vochtige Alluviale Bossen' zijn boomklever, grote bonte specht en de matkop. Voor het habitatype 'Eikenhaagbeukbossen' zijn de typische soorten boomklever en zwarte specht waargenomen binnen het plangebied.

Tijdens het veldbezoek zijn geen bijzondere waarnemingen gedaan van vogelsoorten. Wel is op een tweetal plaatsen een mogelijk jaarrond beschermd nest aangetroffen. De nesten zijn aangetroffen in het bosje Bloemendaal en in een houtwal in het perceel met de middeleeuwse begreppeling. Of de nesten in gebruik zijn, kon niet worden beoordeeld, omdat het broedseizoen voorbij was.

Vissen

Vanuit de natuurtoets van 2010 blijkt dat er binnen het projectgebied een aantal algemeen voorkomende soorten in het plangebied aanwezig kunnen zijn zoals baars, blankvoorn, paling, riviergrondel, snoek en tiendoornige stekelbaars. Naast deze zijn de in 2010 nog beschermde soorten kleine modderkruiper en biermpje beschreven. Deze bescherming is vervallen in het kader van de nieuwe Wet Natuurbescherming. Kleine modderkruiper is een habitatsoort en wel beschermd onder het betreffende regiem. Uit de in 2010 geraadpleegde vissenatlas kan deze soort binnen het plangebied voorkomen.

Uit het actuele bronnenonderzoek blijkt dat in de afgelopen 5 jaar geen waarnemingen van vissen zijn gedaan. Tijdens het veldbezoek blijkt dat alle sloten ondiep en/of dichtgegroeid zijn met planten en houtopslag. De kans dat hier (beschermde) vissen voor komen is nihil.

Ongewervelden

Er zijn in het kader van Natura 2000 geen ongewervelde diersoorten aangewezen als kwalificerend. In 2010 zijn de gevlekte witsnuitlibel, distelvlinder en het landkaartje aangetroffen. De witsnuitlibel was hierbij vermoedelijk een zwervend individu uit een naastgelegen gebied omdat in het plangebied geen voortplantingsbiotoop is. Uit het actuele bronnenonderzoek (Ndff) kwamen geen waarnemingen van (beschermde) libellen en of vlindersoorten naar voren (Ndff, laatste 5 jaar). Uit verspreidingsgegevens van Staatsbosbeheer blijkt dat er een aantal niet beschermde soorten vlinders zijn waargenomen binnen gebied Geelbroek. Het betreft o.a. de soorten zandoogje, groentje, groot dikkopje, hooibeestje en zwartsprietdikkopje.

Tijdens het veld onderzoek is een waarneming gedaan van een vrouwtje van de blauwe glazenmaker (algemeen voorkomend) en de steenrode heidelibelle. Naast de libellen is een wilgenhoutrups waargenomen, welke algemeen voorkomt in het plangebied.

4 Effectafweging

4.1 Voorgenomen activiteiten en effecten

De inrichtingsmaatregelen bestaan uit het dempen en verondiepen van greppels en sloten en de daarmee gepaarde vernatting van het hele gebied. In het algemeen kan gesteld worden dat het hierbij gaat om een effect dat vooral in de zomer te merken zal zijn. In de huidige situatie leiden de winters in de meeste deelgebieden ook al tot redelijk natte omstandigheden. Het effect van vernatting zal daardoor minder waarneembaar zijn. Het gevolg van de herinrichting is deels ontwikkeling van moeras, deels droogvallen. Hierdoor zal er bosontwikkeling plaatsvinden, met echter wel open delen op de hogere flanken door het toepassen van beweiding. Er zal geen ontwikkeling van schrale graslanden plaatsvinden.

Activiteiten

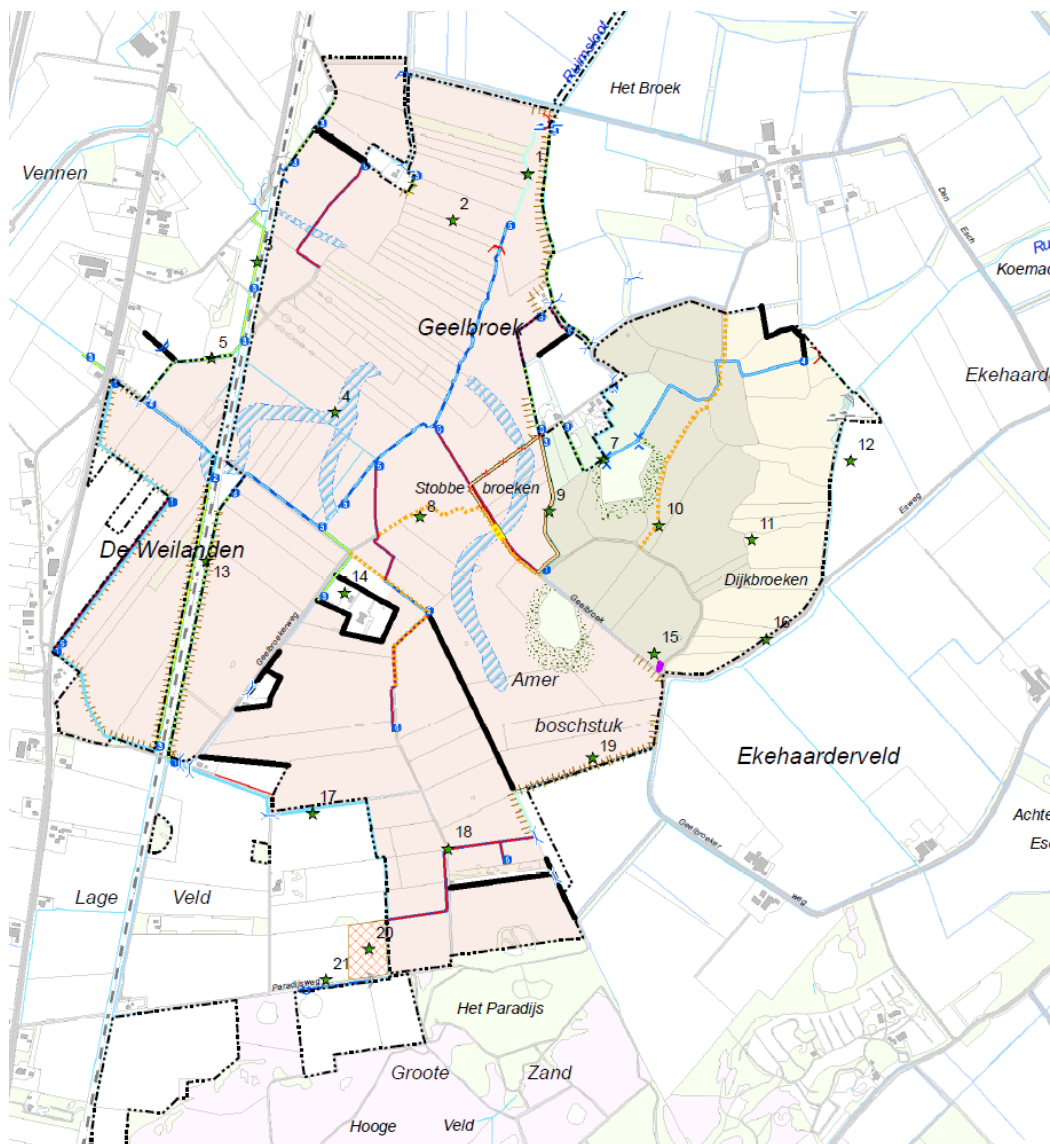
Om de natuurdoelen binnen deelgebied Geelbroek te verbeteren heeft Prolander een (nieuw) inrichtingsplan gemaakt. Dit plan is grotendeels gelijk aan het plan uit 2010. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Begrenzing in te richten gebied gewijzigd: er is een aantal percelen verworven en vervolgens meegenomen om in te richten voor nieuwe natuur,
- In het gebied Dijkbroeken inclusief bosje Bloemendaal blijft de Middeleeuwse begreppeling gehandhaafd. In 2010 was nog voorzien in het dempen van sloten,
- Extra maatregelen aan de randen om vernatting van aangrenzende agrarische percelen weg te nemen, bijvoorbeeld de sloot aan de noordwestzijde langs de spoorlijn,
- Er worden minder waterlopen langs het spoor gedempt,
- Deel van de Geelbroekerweg wordt omgelegd,
- Er zijn enkele recreatieve voorzieningen aan het plan toegevoegd.

In het inrichtingsplan zijn in de volgende activiteiten / werkzaamheden opgenomen die in figuur 4.1 op een maatregelenkaart zijn weergegeven waarbij de nummering overeenkomt met de afbeelding:

1. Herprofilering en aanleg lage nieuwe kade.
2. Sloten dempen op een aangegeven perceel.
3. Verdiepen sloot i.v.m. mogelijk effect hogere waterstand voor agrarisch gebied.
4. Uit te graven slenken voor afwatering van natuur richting de Ruimsloot.
5. Verruimen profiel van sloot en dempen van overige sloten.
- 6a Nieuwe sloot, kade aanleggen, herprofilering en begreppeling tegen muggen.
- 6b. Nieuwe sloot en greppel aanleggen en verwijdering bosschage t.b.v. muggen.
- 6c. Sloot dempen.
7. Begreppelen en aanleg dam voor o.a. tegengaan muggen.
8. Aanleggen zand (wandel) pad van de Geelbroekerweg naar het Amerboschstuk, waarbij de slenk wordt gepasseerd met een vlonder pad.
9. Omleggen Geelbroekerweg en kap bomen langs huidige Geelbroekerweg en na de bocht langs Geelbroek. Aanplant nieuwe bomen langs nieuwe weg.
10. Een laarzen pad naar Eleveld realiseren.
11. Sloten worden niet gedempt maar afgedamd of tot greppels teruggebracht (anders t.o.v. 2010).
12. Maatregelen in overleg met particulier eigenaar (**maatregel vervallen**).

13. Herprofilering sloot voor afwatering spoor.
 14. Afwatering IBA (werkzaamheden niet bekend).
 15. Aanleg kleine parkeerplaats met informatievoorziening.
 16. Sloten omvormen tot greppels.
 17. Landbouwgronden afwateren op het dal van het Witterdiep.
 18. Watergang die richting het zuiden loopt dempen.
 19. Aanleg nieuwe lage kade en sloten dempen.
 20. Drainagevoorstel in overleg met particulier eigenaar.
 21. Waterloop langs het fietspad verondiepen (**maatregel vervallen**).
- Afplaggen bij bosje bij Geelbroekerweg en Bloemendaal voor bosontwikkeling.

Figuur 4.1 de maatregelenkaart voor deelgebied Geelbroek

Nieuw gebruik

Vanuit het inrichtingsplan voor Geelbroek (van Prolander) wordt het volgende gezegd over het nieuwe gebruik. 'Het provinciaal beleid is voor Geelbroek gericht op het inrichten van het Nationaal Natuurnetwerk (NNN) en het realiseren van de Natura 2000-doelen. Het streefbeeld voor de natuur voor de lange termijn (2040) is een 'Natuurlijk boslandschap'. Dit is een landschap waarin de natuur haar gang kan gaan. Het bestaat uit bos met open plekken, waarin grote grazers een functie hebben. Begrazing zorgt voor open plekken op de hogere delen; daarnaast kunnen open plekken (met moeras) voorkomen in de lage delen waar het te nat is voor bosontwikkeling. In figuur 4.2 is een impressie weergegeven van het nieuwe gebruik.

Figuur 4.2 Impressie van het boslandschap met plaatselijk open plekken, gezien voor de langere termijn.

Effecten

In het algemeen kunnen als gevolg van bovengenoemde activiteiten de volgende effecten optreden op de onderzochte soorten:

- beschadiging van groeiplaatsen en/of aantasting van vaste verblijfsplaatsen door graafwerkzaamheden,
- verwonding of beschadiging van exemplaren van beschermde soorten tijdens de werkzaamheden, verstoring van soorten door aanwezigheid van mensen en machines (licht, geluid, beweging).

4.2 Afweging Natura 2000-gebied en NNN/EHS

Het plangebied ligt zowel in NNN/EHS als in Natura 2000 gebied. Door het uitvoeren van de maatregelen wordt het gebied geoptimaliseerd om aan de bijbehorende doelstellingen te kunnen voldoen.

NNN/EHS

Door de werkzaamheden wordt geen oppervlakte aan de NNN/EHS onttrokken. De doelstelling van de herinrichting is het creëren van hoogwaardige natuur, waarbij het gebied Geelbroek o.a. kan functioneren als een ecologische verbinding. Het gebied Geelbroek is hierbij een schakel tussen de natuurgebieden Drentsche Aa ten oosten van Assen en het gebied ten oosten van Hooghalen. Tijdens de aanleg kan mogelijk enige verstoring optreden, deze verstoring is relatief kortdurend. Negatieve effecten op de NNN/EHS worden niet verwacht.

Natura 2000

Natura 2000 gebied Drentsche Aa is aangewezen voor diverse habitattypen en – soorten. Het Natura 2000 gebied is niet aangewezen voor broed- en niet-broedvogels. In Geelbroek komen hiervan H9160A, eiken-haagbeukenbossen, H91E0C vochtige alluviale bossen en kleine modderkruiper voor. Voor de kleine modderkruiper is de landelijke staat van instandhouding (SVI) gunstig en geldt een behoudsdoelstelling in kwaliteit leefgebied en populatieomvang. Voor de beide bostypen geldt een matig ongunstige SVI en geldt een uitbreidingsdoelstelling in zowel omvang als kwaliteit. De geplande maatregelen, waarvoor eveneens een geactualiseerde hydrologische toets is uitgevoerd, hebben tot doel om verdroging binnen het gebied tegen te gaan en tegelijkertijd wateroverlast in omliggende landbouwgebieden te vermijden. Voorbeeld hiervan is de drainage op een particulier perceel (20 in figuur 4.1). Deze heeft een zeer lokaal effect en het totaal van maatregelen heeft een positief effect op het tegengaan van verdroging (zie ook de figuren in het in paragraaf 1.3 genoemde hydrologisch onderzoek waarop op betreffende locatie geen effecten zijn te zien). Voor de habitattypen H9160A en H91E0C moet deze nieuwe situatie gaan leiden tot gunstigere omstandigheden. Voor de kleine modderkruiper geldt dat er in de toekomstige situatie minder sloten beschikbaar zijn. De omstandigheden worden wel natter. In de afgelopen 20 jaar zijn echter geen waarnemingen van deze soort bekend in het plangebied. Bovendien blijven geschikte habitats voor kleine modderkruiper aanwezig en is de SVI gunstig. De nieuwe situatie zal niet leiden tot negatieve effecten op kleine modderkruiper en op de beide bostypen (H9160A en H91E0C). Tijdens de werkzaamheden kan er verstoring optreden van licht, geluid en beweging. Dit heeft echter geen invloed op de aangewezen habitattypen en – soorten. Er treden geen negatieve effecten op ten gevolge van verstoring. Wel kunnen de werkzaamheden leiden tot een tijdelijke extra stikstofuitstoot. Natura 2000 gebied Drentsche Aa is aangewezen voor stikstofgevoelige habitattypen. De eikenhaagbeukenbossen zijn (in de range van niet

gevoelig tot zeer gevoelig) gevoelig voor vermesting en verzuring door stikstof uit de lucht. Vochtige alluviale bossen zijn bij hoge stikstofdepositieniveaus ook gevoelig voor stikstof. Dit betekent dat eventuele stikstof uitstoot tijdens de aanleg kan leiden tot negatieve effecten op de betreffende habitattypen. Het nieuwe gebruik levert geen extra stikstofuitstoot op, maar de relatief kortdurende werkzaamheden kunnen tot enige extra stikstofuitstoot leiden. De verwachting is dat dit zo gering is dat dit nauwelijks meetbaar is in het Natura 2000 gebied. Dit betekent dat hoewel geen effecten worden verwacht, effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten. Geadviseerd wordt daarom een berekening (Aerius) uit te voeren naar de stikstof uitstoot ten gevolge van de werkzaamheden.

4.3 Afweging beschermde soorten

4.3.1 Inleiding

In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd. De verbodsbepalingen die hier aan zijn gekoppeld staan in bijlage 1.

- Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.);
- Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.);
- Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

Voor Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten geldt een vergelijkbaar stelsel van verbodsbepalingen als in de Flora- en faunawet het geval is. Dat betekent dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Voor andere beschermde soorten geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van EZ) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet Natuurbescherming. De vrijstellingslijsten zijn in de provinciale verordeningen opgenomen. Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de nieuwe wet dient ontheffing te worden aangevraagd. Deze kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuwe wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

4.3.2 Flora

Door de geplande werkzaamheden gaan mogelijk (delen van) groeiplaatsen van planten verloren. Uit de inventarisatie komt naar voren dat er geen beschermde soorten in het plangebied zijn aangetroffen. Wel zijn binnen het plangebied (thans niet bedreigde) Rode lijst soorten aangetroffen zoals eenarig wollegras, gevlekte orchis, hondsviooltje, stengelloze sleutelbloem, grasklokje, zwanebloem, gewone dotterbloem, grote boterbloem, holpijp, kleine watereppe, moeraszegge, snavelzegge en veldrus. Voor deze soorten is het aan te bevelen ze zo veel mogelijk in stand te houden tijdens graafwerkzaamheden en

indien nodig te verplaatsen naar een vergelijkbare nabije standplaats. Aangezien geen beschermde planten zijn aangetroffen is het aanvragen van een ontheffing niet nodig.

4.3.3 Fauna

Vleermuizen

Er zijn in het plangebied, op een enkele waarneming 10 jaar geleden na, geen vleermuizen waargenomen. Aanwezigheid van vleermuizen is echter niet uit te sluiten. De geplande activiteiten hebben een positief effect op de ontwikkeling van bos met open plekken. Langs de te verleggen Geelbroekerweg en Geelbroek worden wel bomen gekapt. Dit betreft grotendeels geen aaneengesloten bomenrijen. Voor een deel is dit wel het geval, maar dit deel sluit niet aan bij bomen of bomenrijen in de omgeving. Langs het nieuwe wegtraject worden bomen aangeplant. Er dient nog gecontroleerd te worden of potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen in de te kappen bomen aanwezig zijn. Als geschikte holtes worden aangetroffen dient aanvullend vleermuisonderzoek plaats te vinden waarbij ook naar eventueel gebruik als vliegroute.

Overige zoogdieren

Voor de waargenomen vrijgestelde soorten haas, konijn, ree, veldmuis, vos en hermelijn, geldt evenals voor de nationaal beschermde das en steenmarter dat tijdens de werkzaamheden gezorgd moet worden dat dieren het werkgebied gemakkelijk kunnen verlaten, voor zover de dieren tijdens de activiteiten het gebied niet zelf mijden.

Amfibieën en reptielen

Uit de in 2010 uitgevoerde natuurtoets blijkt dat in of net buiten het plangebied de nationaal beschermde alpenwatersalamander adder en de europees beschermde heikikker en poelkikker zijn waargenomen. In het actuele onderzoek zijn deze soorten niet aangetroffen. De geplande activiteiten hebben geen gevolgen voor de geschiktheid van habitat voor de in de omgeving voorkomende amfibieën en reptielen. Om te voorkomen dat eventueel aanwezige amfibieën en/of reptielen geschaad worden, dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld waarin voor de locaties waar werkzaamheden plaatsvinden aangegeven wordt of dit geschikte habitats zijn voor amfibieën en/of reptielen. En zo ja hoe en in welke periode hier het beste gewerkt kan worden. Daarnaast dient vanuit de algehele zorgplicht tijdens de werkzaamheden zodanig rekening te houden met eventueel aanwezige amfibieën en reptielen dat deze het werkgebied kunnen verlaten tijdens uitvoering. Als dit en het ecologisch werkprotocol wordt toegepast, kunnen negatieve effecten worden uitgesloten.

Vogels (broedseizoen)

Verstoring van vogels treedt op wanneer er werkzaamheden uitgevoerd worden in de nabijheid van broedende vogels. Het betreft broedende vogels van bomen, ruigte, graslanden en oevers. Door buiten het broedseizoen te werken, wordt verstoring van broedende vogels voorkomen. De broedperiode loopt globaal van half maart tot begin augustus, maar er zijn ook soorten, zoals de moerasvogels, die eerder of later broeden. Indien het niet te vermijden is in het broedseizoen te werken dient eerst onderzocht te worden of er in de nabijheid nesten of broedende vogels aanwezig zijn die verstoord zouden kunnen worden. Indien dit het geval is, wordt gewacht met de werkzaamheden tot het moment dat de vogels vliegvlug zijn. Voor de te kappen bomen langs de te verleggen Geelbroekerweg geldt dat deze voorafgaande aan de kap onderzocht moeten worden op aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten.

De modelstudie laat zien dat de hydrologische effecten van het nieuwe inrichtingsplan weinig tot niet leidt tot aanpassing t.a.v. de uitgevoerde studie in 2010. Het uitgangspunt voor de vogelsoorten blijft onveranderd. Dit betekent dat voor de boom gebonden soorten geen negatieve effecten zullen ontstaan door kap van bomen of het verslechteren van de kwaliteit van aanwezige bomen. Ondanks de maatregelen zal er een afwisselend landschap blijven bestaan, welke voor de overige vogelsoorten voldoende nestgelegenheid biedt.

Tijdens het veldbezoek is op twee locaties een potentieel jaarrond beschermd nest waargenomen. Aangezien de kap van bomen geen onderdeel uitmaakt van de geplande activiteiten, zullen deze nesten niet geschaad worden.

Vissen

In het plangebied zijn geen vissen waargenomen, maar in de eerder uitgevoerde natuurtoets is vermeld dat er op basis van verspreidingskaarten wellicht kleine modderkruipers voor kunnen komen in de bredere sloten van het projectgebied. Deze soort is aangewezen als habitatsoort. De doelstelling voor het gehele Drentsche Aa gebied is behoud voor de kleine modderkruiper. De verspreiding en het voorkomen binnen het plangebied is relatief gering vergeleken met de overige delen van het Drentsche Aa gebied. Door de ingrepen in het in de huidige situatie al minder geschikte plangebied zal doelstelling niet in gevaar komen. Wel is er een zorgplicht tijdens dempen voor vissen in het plangebied en moet hier tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden rekening mee worden gehouden. Door bijvoorbeeld een richting op te dempen en eventueel aanwezige vissen over te zetten naar een geschikte nabijgelegen sloot wordt voldaan aan de zorgplicht.

Ongewervelden

Uit het actuele bronnenonderzoek blijkt de beschermde gevlekte witsnuitlibel binnen het plangebied voor te kunnen komen (is echter niet waargenomen). Het voorkeurs habitat van de gevlekte witsnuitlibel bestaat uit laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. Het geschikte habitat voor deze soort is in dit plangebied niet aanwezig en naar alle waarschijnlijkheid gaat het hier dan ook niet om een voortplantingsbiotoop maar zwervende individuen die vanuit een nabij geschikt biotoop in het plangebied incidenteel opduiken. De voorgenomen activiteiten zullen geen negatieve effecten hebben voor deze soort.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

Met betrekking tot *de soortenbescherming* kan het volgende worden geconcludeerd:

- Er zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen;
- De meeste activiteiten tasten geen habitat (foerageergebied/vliegrouwe/verblijf) aan voor mogelijk voorkomende vleermuizen en hebben dus geen negatief effect. Voor de te kappen bomen langs de te verleggen Geelbroekerweg geldt dat hier nog aanvullend onderzoek dient plaats te vinden;
- De werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op de beschermde das en steenmarter;
- Voor de beschermde amfibieën (heikikker, poelkikker, alpenwatersalamander) geldt dat deze mogelijk in het plangebied voorkomen en op betreffende locaties gewerkt dient te worden conform een ecologisch werkprotocol;
- Voor broedvogels geldt dat verstoring voorkomen dient te worden. De werkzaamheden dienen bij voorkeur buiten de broedperiode (half maart tot begin augustus) uitgevoerd te worden, tenzij aangetoond is dat geen broedende vogels aanwezig zijn binnen de verstoringafstand. De te kappen bomen langs de te verleggen Geelbroekerweg dienen aanvullend te worden gecontroleerd op aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten;
- Er zijn geen beschermde vissen en vlinders in het plangebied aangetroffen;
- De waargenomen (zwaar beschermde) gevleete witsnuitlibel ondervindt geen negatieve effecten van de ingrepen;
- Voor eventuele passerende zoogdieren en amfibieën geldt dat de zorgplicht in acht dient te worden genomen tijdens de werkzaamheden.

Met betrekking tot *de gebiedsbescherming* wordt het volgende geconcludeerd:

De herinrichting, het creëren van hoogwaardige natuur en vernatting van het gebied, leidt niet tot negatieve effecten op de NNN/EHS. Ook zijn geen negatieve effecten ten gevolge van verstoring op Natura 2000 gebied Drentsche Aa te verwachten, mits bepaalde werkperiodes in acht worden genomen (zie aanbevelingen en H4.3.6). Wel kunnen de werkzaamheden leiden tot extra stikstofuitstoot. Om te kunnen bepalen of deze stikstofdepositie schadelijk is of niet wordt aanbevolen een PAS-berekening (Aerius) uit te voeren.

Uit de inventarisaties blijkt dat de (kleine) wijzigingen van het inrichtingsplan Geelbroek t.o.v. 2010 geen grote verandering in uitgangspositie voor de natuur zal hebben. Door de wijziging in wetgeving is de beschermingsstatus van een aantal voorkomende soorten verdwenen of omlaag gegaan. De activiteiten hebben tot doel om op termijn tot een verbetering / uitbreiding van het areaal aangewezen habitattypen te komen.

5.2 Aanbevelingen

Het wordt aanbevolen te werken conform een ecologisch werkprotocol waarin onder meer is opgenomen dat:

- Bij vogels wordt een algemeen broedseizoen van half maart t/m augustus aangehouden; mocht eerder dan wel later sprake zijn van een broedgeval worden de werkzaamheden stilgelegd om verstoring te voorkomen,
- Werken conform de gedragscode van Waterschappen en mogelijk aanwezige vissen in de te dempen sloten over te zetten,
- Voor plantensoorten van de Rode lijst geldt dat ze uitgestoken en in een nabij geschikt habitat weer neergezet worden,
- Alleen werken buiten de gevoelige periode voor amfibieën en reptielen.

Voorafgaande aan de kap van de bomen dient een controle uitgevoerd te worden op aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en holtes die geschikt kunnen zijn als vleermuisverblijf. Dit kan het beste plaatsvinden in het vroege voorjaar, zodat in het geval van aanwezigheid van holtes en/of nesten aansluitend aanvullend onderzoek uitgevoerd kan worden volgens de betreffende onderzoeksprotocollen.

Om de effecten te bepalen van de stikstofdepositie van de werkzaamheden op de stikstofgevoelige habitattypen (welke aanwezig zijn binnen Natura 2000 gebied Drentsche Aa) wordt aanbevolen een PAS berekening (Aerius) uit te voeren. Hiermee kan het effect aangetoond of juist uitgesloten worden.

Bronnen

- Hydrologisch onderzoek Geelbroek-Laaghalen, Sweco, PN 332750, augustus 2017.
- Landinrichtingsproject Laaghalen; Toets inrichtingsmaatregelen in het kader van de Natuurbeschermingswet en de flora- en faunawet, Grontmij, thans Sweco, PN 275175, juli 2010.
- Nederlandse Database Flora en Fauna (Ndff).
- Staatsbosbeheer Oudemolen (H. Offringa): Vegetatiekartering.
- Staatsbosbeheer Oudemolen (H. Offringa): Gegevens insecten (vlinders/sprinkhanen).
- KNNV Assen: Verspreidingsgegevens broedvogels (via Staatsbosbeheer, H. Offringa).

Bijlage 1 Toelichting toetsingskaders

Natura 2000-gebieden

De nieuwe Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan. Ten aanzien van Natura 2000 zijn er beperkte wijzigingen in de Wet natuurbescherming ten opzichte van de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet 1998. Voor beschermde natuurmonumenten geldt dat de beschermingsstatus van deze gebieden in de nieuwe wet vervalst. Toetsing aan (oude doelen van) beschermde natuurmonumenten is derhalve vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming niet meer aan de orde.

In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig)
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

Het Programma Aanpak Stikstof (PAS) maakt onderdeel uit van de Wet natuurbescherming. Vergunningverlening voor Natura 2000-gebieden bij een toename aan stikstofdepositie is gekoppeld aan het PAS. Dit programma is via het Besluit PAS in de Wet natuurbescherming verankerd. In de Regeling PAS zijn de volgende te volgen procedureregels vastgelegd ten aanzien van nieuwe projecten en/of andere handelingen:

- Toename van minder dan 0,05 mol N/ha/jr: geen vergunning en geen melding nodig
- Toename van 0,05-1 mol N/ha/jr: geen vergunning nodig, een melding volstaat*
- Toename van meer dan 1 mol N/ha/jr: vergunning nodig

** Wanneer een melding volstaat (bij 0,05 mol N/ha/jr of bij 1 mol N/ha/jr) hangt af van de beschikbare ontwikkelingsruimte voor het betreffende Natura 2000-gebied.*

Voor het uitvoeren van de stikstofberekening dient gebruik te worden gemaakt van de Aeries calculator. Bij een melding of vergunningaanvraag dient deze berekening te worden bijgevoegd.

Soortenbescherming

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Ten aanzien van beschermde soorten is e.e.a. veranderd in de Wet natuurbescherming ten opzichte van de Flora- en faunawet. Zo zijn enkele soorten die onder de Flora- en faunawet (zwaarder) zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming niet langer wettelijk beschermd. De nieuwe wet biedt daarnaast bescherming aan enkele soorten die momenteel onder de Flora- en faunawet nog niet zijn beschermd.

In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - ☐ onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - ☐ onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

□ onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten* geldt een vergelijkbaar stelsel van verbodsbepalingen als in de Flora- en faunawet het geval is. Dat betekent dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond.

Voor *andere beschermde soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van EZ) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de nieuwe wet dient ontheffing dient te worden aangevraagd. Deze kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is.

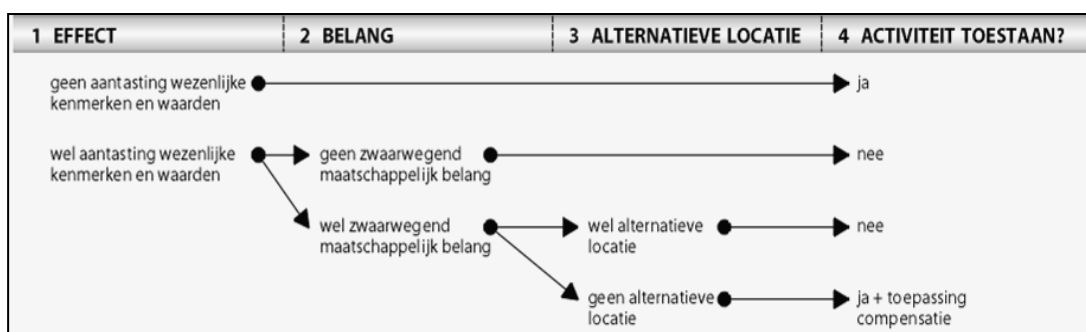
Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuwe wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

Natuurnetwerk Nederland

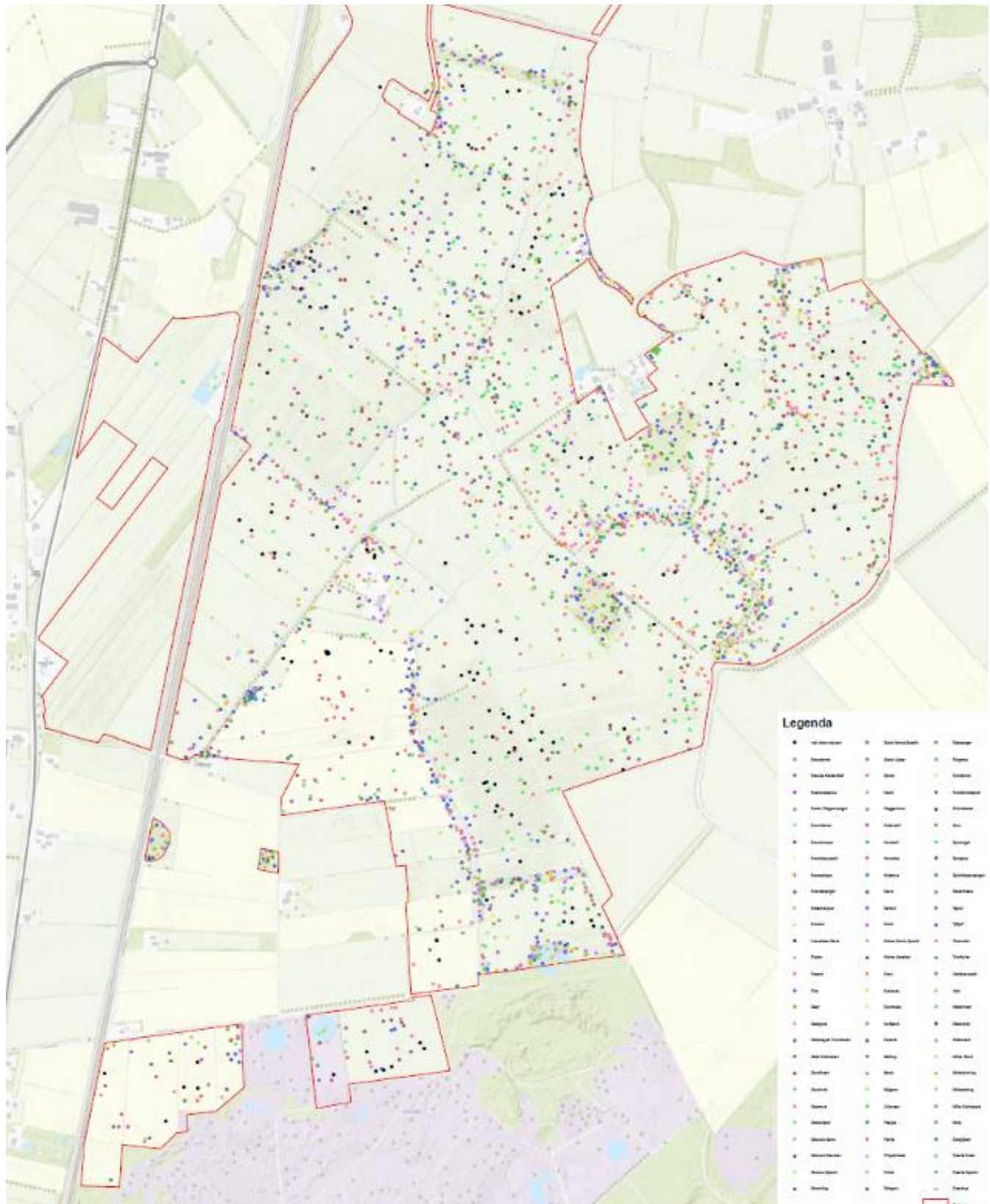
De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNN is voor de provincies vastgelegd in bijvoorbeeld een structuurvisie en een provinciale ruimtelijke verordening.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’.

Een “nee, tenzij-toets” behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Bijlage 2 Verspreidingskaart broedvogels KNNV Assen

Bijlage 2 Natuur notitie kappen bomen

Notitie

Onderwerp: Bomen Geelbroek
Projectnummer: 370203
Referentienummer: 357533
Datum: 11-03-2021

1 Bomen Geelbroek

1.1 Inleiding

Ten behoeve van het inrichtingsplan en de herinrichting van Geelbroek worden op een drietal plaatsen bomen gekapt. Op 21 februari 2018 heeft een controle plaatsgevonden op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en holtes die in gebruik kunnen zijn als vleermuisverblijf.

1.2 Resultaten

In de eik nabij Asserweg 21 zijn geen jaarrond beschermde nesten en holtes aanwezig. Dit geldt ook voor de bomen van de bomenrij langs Geelbroekerweg 8.

Voor en na de bocht tussen de Geelbroekerweg en Geelbroek zijn in de meeste bomen geen beschermde nesten en holtes aanwezig. In een van de bomen, een berk, is een holte aangetroffen die potentieel geschikt is als vleermuisverblijf (zomer-/paarverblijfplaats). In figuur 1 zijn hiervan foto's opgenomen.

1.1 Conclusie en advies

De bomen bij Asserweg 21 en Geelbroekerweg 8 kunnen gekapt worden zonder dat negatieve effecten optreden op flora en fauna.

In maart 2021 is geconstateerd dat de eik langs de Asserweg (zie foto linksboven in figuur 1) niet gekapt hoeft te worden in het kader van de werkzaamheden. Deze eik blijft dus behouden.

Omdat de bomen nog niet zijn gekapt, is het aan te bevelen de betreffende bomen voorafgaande aan de kap nogmaals te controleren op aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en holtes. Dit geldt ook voor de bomen voor en na de bocht tussen Geelbroekerweg en Geelbroek.

Voor de bomen voor en na de bocht tussen Geelbroekerweg en Geelbroek was in eerste instantie, uitgaande van volledige kap, de conclusie dat uitvoering van een onderzoek conform het vleermuisprotocol noodzakelijk is om vast te stellen of de holte in de berk in gebruik is als vleermuisverblijf en of sprake is van een vliegroute voor vleermuizen. Later is gebleken dat slechts een derde deel van de bomen op dit traject gekapt gaat worden. Ook is het mogelijk rekening te houden met de waarde voor vleermuizen. Bij de keuze van de te kappen bomen is leidend dat negatieve effecten op vleermuizen worden voorkomen. Dit betekent dat de boom waarin de holte aanwezig is **niet gekapt** wordt en de te kappen bomen zodanig worden verdeeld over het traject dat een mogelijke vliegroute niet wordt

onderbroken. Omdat de mogelijke functies voor vleermuizen zo in stand blijven, is een vleermuisonderzoek niet noodzakelijk.

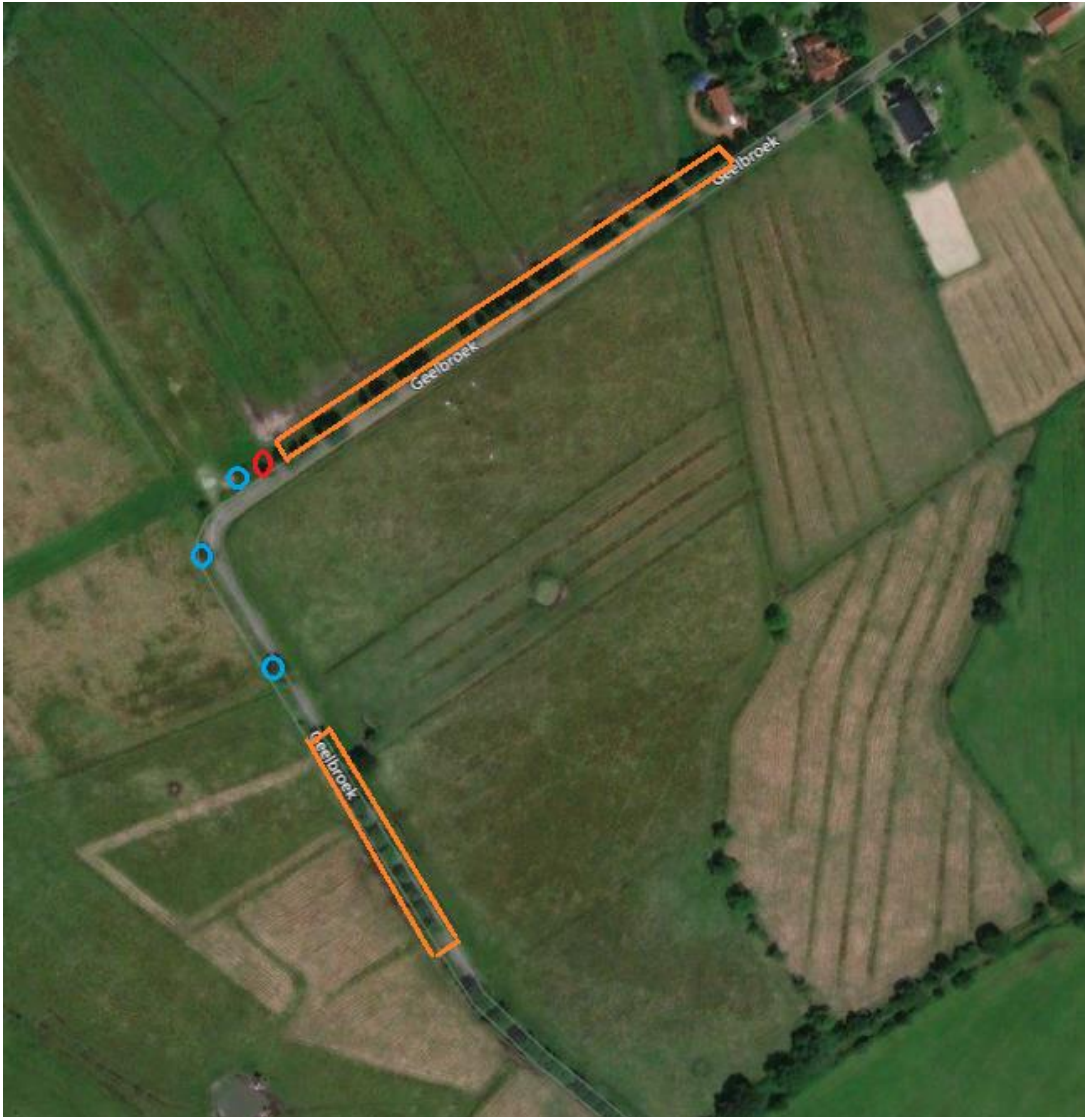
Wel dient geborgd te worden dat de boom met holte blijft staan **en** de afstand tussen de bomen niet te groot wordt. Dit kan door de volgende werkwijze te volgen.

Werkwijze bij te kappen bomen Geelbroekerweg

In figuur 2 is aangegeven welke bomen in elk geval moeten blijven staan. Dit zijn naast de rood omcirkelde boom met holte, drie blauw omcirkelde bomen in het vrij open deel nabij de bocht in de weg. Voor de zwart omkaderde trajecten geldt dat de te kappen bomen regelmatig over deze trajecten verdeeld moeten worden. Zo blijft de ruimte tussen de bomen zo klein mogelijk.

Figuur 1 Linksboven de eik langs de Asserweg (blijft behouden), rechtsboven de bomen langs Geelbroekerweg 8 en onder de berk langs de Geelbroekerweg met holte die mogelijk geschikt is als vleermuisverblijf

Figuur 2 Onderscheid in bomentrajectwaar gekapt wordt: niet kappen (rood en blauw omcirkeld) en kappen met gelijk verdeelde tussenruimte waardoor deze tussenruimte zo klein mogelijk blijft (oranje omkaderd)

Titel	Bomen Geelbroek
Projectnummer	370203
Referentienummer	370203
Revisie	1
Datum	11-03-2021

Auteur	[REDACTED]
E-mailadres	[REDACTED]

Gecontroleerd door	[REDACTED]
I	[REDACTED]

Goedgekeurd door	[REDACTED]
Paraaf goedgekeurd	[REDACTED]